

Κυριακή του Παραλύτου: Για τη θεραπεία του παραλύτου της Βηθεσδά (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 8, 2020

(Ιω. 5, 1-16)

[Υπομνηματισμός των χωρίων Ιω. 5, 1-13]

«Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα (: Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἦταν ἡ εορτὴ τῶν Ἰουδαίων, που ἐπέφτε περίπου ἓνα μῆνα πρὶν τὸ Πάσχα. Κατὰ τὴν εορτὴ αὐτὴ ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα)» [Ιω. 5, 1]. **Σε ποια εορτὴ ἀναφέρεται ὁ Εὐαγγελιστής;** Κατὰ τὴν ἀποψὴ μου, στὴν εορτὴ τῆς πεντηκοστῆς [: μεγάλη ετήσια εορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ ὁποία στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἀποκαλεῖται Γιορτὴ τοῦ Θερισμοῦ ἢ Γιορτὴ τῶν Εβδομάδων (Ἐξοδος 23:16 καὶ 34:22) ἡ ὁποία ἦταν καθαρὰ γεωργικὴ εορτὴ. Ἡ τήρησή τῆς λάβαινε χώρα τὴν πεντηκοστὴ ἡμέρα μετὰ τὶς 16 Νισάν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου, τὴν ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία κάθε οἰκογένεια προσέφερε στὸν Θεὸ ἓνα δεμάτι κριθάρι, που υποδήλωνε τὴν ἐπιθυμία γιὰ εἰρηνικὴ σχέση μαζί Του (Λευιτικὸ 23, 15-16). Οἱ προσφορὲς γιὰ αὐτὴ τὴ γεωργικὴ γιορτὴ γίνονταν μέσω τοῦ ιερατείου ἀρχικὰ στὴν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, ἐνῶ ἀργότερα στὸν Ναὸ στὴν Ἱερουσαλήμ]. Κατὰ τὶς εορτὲς ὁ Ἰησοῦς ἔμενε συνήθως στὴν πόλη, ἀφενὸς γιὰ νὰ φαίνεται ὅτι εορτάζει μαζί τους, καὶ αφετέρου γιὰ νὰ προσελκύει στὴν πίστη τὸν ἀπλὸ λαό. Καὶ μάλιστα κατὰ τὴ διάρκεια ἐκείνων τῶν ἡμερῶν συνέρρεαν στὴν πόλη οἱ πιο ἀγαθοί, καλοπροαίρετοι, ἀπλοϊκοὶ ἄνθρωποι.

«ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγομένη ἐβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐταράσσετο τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ὧς δῆποτε κατείχετο νοσήματι (: Ἐκεῖ, στὰ Ἱεροσόλυμα, κοντὰ στὴν προβατικὴ πύλη τοῦ τείχους τῆς πόλεως ὑπάρχει κάποια λίμνη στὴν ὁποία κολυμπούσαν, καὶ ἡ ὁποία στὴν ἐβραϊκὴ γλῶσσα ονομαζόταν Βηθεσδά. Ἡ κολυμβήθρα αὐτὴ εἶχε τριγύρω τῆς πέντε στοᾶς, πέντε θολωτὰ υπόστεγα. Σὲ αὐτὰ τὰ θολωτὰ υπόστεγα βρισκόνταν ξαπλωμένοι πάρα πολλοὶ ἀρρωστοὶ, τυφλοὶ, κουτσοί, ἄνθρωποι με κάποιο μέλος πιασμένο καὶ ἀναίσθητο ἢ ἀτροφικό· καὶ ὅλοι αὐτοὶ περίμεναν νὰ κινηθεῖ τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας· διότι ἀπὸ καιρὸ σε καιρὸ ἓνας ἄγγελος κατέβαινε στὴν κολυμβήθρα καὶ ἀνατάραζε τὰ νερά τῆς. Καὶ ὅποιος ἐμπαινε πρῶτο σὲ αὐτὴ μετὰ τὴν ἀνατάραξη τοῦ νεροῦ, γινόταν ὑγιὴς, ὁποιαδήποτε

και αν ήταν η αρρώστια που είχε)». Ποιος τρόπος θεραπείας είναι αυτός; **Ποιο μυστήριο υπαινίσσεται;** Διότι αυτά δεν γράφτηκαν χωρίς αιτία και τυχαία, αλλά περιγράφει τα μέλλοντα σαν μια προτύπωση και αναπαράσταση, για να μην κλονίσει τη δύναμη της πίστεως των πολλών αυτό το πολύ παράδοξο και απροσδόκητο που συνέβαινε.

Τι είναι λοιπόν αυτό που προτυπώνεται εδώ; Επρόκειτο να δοθεί στο μέλλοντο **Άγιο Βάπτισμα**, το οποίο θα είχε πολλή δύναμη και θα ήταν μεγίστη δωρεά, βάπτισμα το οποίο θα καθάριζε όλες τις αμαρτίες και από πνευματικά νεκρούς θα τους έδινε ζωή. Αυτά περιγράφονται όπως σε μία απεικόνιση και για τη δεξαμενή της Βηθεσδά και για άλλα πολλά. Και κατά πρώτον έδωσε το νερό, το οποίο καθαρίζει τις κηλίδες των σωμάτων και τους μολυσμούς που στην ουσία δεν υφίσταντο, αλλά τους θεωρούσαν πραγματικούς οι Ιουδαίοι, όπως εκείνους που προέρχονται από την κηδεία, από τη λέπρα και από άλλα παρόμοια. Και θα μπορούσε να δει κανείς στην Παλαιά Διαθήκη ότι έχουν γίνει με νερό πολλές τέτοιες καθαρτικές ενέργειες, εξαιτίας της ιδέας ότι μολύνονταν από την επαφή με διάφορα απαγορευμένα πρόσωπα ή αντικείμενα.

Ας προχωρήσουμε όμως τώρα στο θέμα μας. Κατά πρώτον, λοιπόν, όπως προανέφερα, παραχωρεί να πραγματοποιούνται με το νερό καθαρισμοί σωματικών μολυσμών, και έπειτα να θεραπεύονται και διάφορες ασθένειες. Ο Θεός δηλαδή, επειδή ήθελε να μας φέρει πλησιέστερα προς τη δωρεά του βαπτίσματος, όχι μόνο μολυσμούς απλώς καθαρίζει πλέον, αλλά και ασθένειες θεραπεύει. Διότι οι εικόνες που προσεγγίζουν περισσότερο την αλήθεια, και αυτές που αναφέρονται στο Βάπτισμα και αυτές που σχετίζονται με το Πάθος και όσες ανάγονται σε άλλα γεγονότα, είναι πιο ευδιάκριτες πλέον, εντονότερες και παραστατικότερες από τις παλαιότερες. Όπως δηλαδή οι σωματοφύλακες του βασιλέως, οι οποίοι στέκονται δίπλα του είναι εμφανέστεροι σε μας και μεγαλοπρεπέστεροι από αυτούς που στέκονται και τον φρουρούν από μακριά, κατά όμοιο τρόπο συνέβη και με τις προτυπώσεις της αλήθειας.

Κατέβαινε λοιπόν άγγελος και τάρασε το νερό και του μετέδιδε θεραπευτική δύναμη, για να μάθουν οι Ιουδαίοι ότι πολύ περισσότερο δύναται να θεραπεύσει όλα τα νοσήματα της ψυχής ο Κύριος των αγγέλων. Αλλά όπως στην προκειμένη περίπτωση **δεν θεράπευε απλώς η ίδια η φύση του νερού (διότι αυτό τότε θα συνέβαινε συνεχώς), αλλά αποκτούσε θεραπευτικές ιδιότητες μόνο μετά την παρέμβαση του αγγέλου που το ανατάραζε, έτσι και σε μας δεν επιτελεί τον καθαρισμό από μόνο του το νερό του βαπτίσματος, αλλά τότε συγχωρεί όλα μας τα αμαρτήματα ανεξαιρέτως, όταν δεχθεί τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.**

Γύρω λοιπόν από αυτή τη δεξαμενή «βρισκόταν πολύ πλήθος από αρρώστους, τυφλοί, κουτσοί, άνθρωποι με ακίνητο και σαν ξερό, κάποιο μέλος του σώματός τους και οι

οποίοι όλοι περίμεναν να κινηθεί το νερό της». Τότε όμως η ασθένεια εμπόδιζε όποιον ήθελε να θεραπευθεί, ενώ σήμερα ο καθένας έχει τη δυνατότητα να προσέλθει· διότι δεν είναι άγγελος εκείνος που ταράσσει το νερό, αλλά ο Κύριος των αγγέλων είναι που εργάζεται και επιτυγχάνει τα πάντα. Και **δεν μπορεί να πει τώρα ο άρρωστος «Άνθρωπο δεν έχω», δεν μπορεί να ισχυριστεί: ενώ προσπαθώ να πλησιάσω εγώ μόνος μου, προλαβαίνει άλλος και κατεβαίνει στο νερό πριν από μένα». Αλλά και αν ακόμη η οικουμένη ολόκληρη προσέλθει, η χάρη δεν λιγοστεύει, ούτε η θεϊκή ενέργεια δαπανάται, παρά διατηρείται η ίδια και μάλιστα σε τέτοια κατάσταση, στην οποία ήταν πριν από το βάπτισμα. Και όπως οι ακτίνες του ηλίου φωτίζουν κάθε μέρα χωρίς να δαπανώνται, και χωρίς να ελαττώνεται το φως τους από τη μεγάλη παροχή, κατά όμοιο τρόπο και σε μεγαλύτερο, μάλιστα, βαθμό και η ενέργεια του Αγίου Πνεύματος δεν ελαττώνεται εξαιτίας του πλήθους που την απολαμβάνει. Αυτό λοιπόν έγινε ώστε όσοι έμαθαν ότι υπήρχε η δυνατότητα να θεραπεύουν τις ασθένειες του σώματος στο νερό, και μάλιστα για πολύ χρόνο ασκήθηκαν σε αυτό το είδος της θεραπείας, να πιστέψουν ευκολότερα ότι **το νερό, δια της επενεργείας του Αγίου Πνεύματος στο Βάπτισμα, είναι δυνατό να θεραπεύσει και τα νοσήματα της ψυχής.****

Και γιατί ο Ιησούς αφού άφησε τους άλλους πλησίασε εκείνον που ήταν για τριάντα οχτώ χρόνια ασθενής και γιατί τον ρώτησε αν θέλει να γίνει υγιής; Όχι βέβαια για να μάθει αυτό που ρωτούσε (διότι αυτό ήταν περιττό φυσικά για τον Παντογνώστη Θεό), αλλά για να δείξει την καρτερία του ασθενούς αυτού και για να καταλάβουμε ότι γι' αυτό άφησε τους άλλους και πήγε σε αυτόν. Τι έκανε ο ασθενής; «*ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῆ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει* (: Αποκρίθηκε σε Αυτόν ο ασθενής και είπε: "Κύριε, δεν έχω άνθρωπο να με ρίξει στην κολυμβήθρα αμέσως μόλις αναταραχτούν τα νερά της· και ενώ προσπαθώ να πλησιάσω εγώ μόνος μου, προλαβαίνει άλλος και κατεβαίνει στο νερό πριν από μένα")».

Γι' αυτό ο Χριστός τον ρώτησε: «*Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;* (: Θέλεις να γίνεις υγιής;», για να μάθουμε αυτά. Και δεν του είπε «*Θέλεις να σε θεραπεύσω;*» (διότι ο ασθενής δεν είχε ακόμη καταλάβει ποιος ήταν ο Ιησούς και τι μπορούσε να του προσφέρει), αλλά «*Θέλεις να γίνεις υγιής;*» [χωρίς δηλαδή, εξαρχής άμεση αναφορά στη δική Του θεραπευτική επενέργεια].

Ήταν εκπληκτική η υπομονή του παραλυτικού, επειδή ήταν παράλυτος για τριανταοκτώ έτη και κάθε έτος είχε την ελπίδα ότι θα απαλλαγεί από την ασθένεια και επέμενε, χωρίς να παραιτείται από την προσπάθειά του. Διότι αν όχι τα παρελθόντα, τουλάχιστον τα μέλλοντα δεν ήταν ικανά, εάν δεν ήταν καρτερικός, να τον απομακρύνουν από τον τόπο αυτόν. Σκέψου, ακόμη, σε παρακαλώ, πόσο έπρεπε

να επαγρυπνούν εκεί και οι υπόλοιποι ασθενείς, διότι ο καιρός κατά τον οποίο ταρασσόταν το νερό δεν ήταν φανερός. Και οι μεν χωλοί και ακρωτηριασμένοι μπορούσαν να παρατηρούν, οι τυφλοί όμως πώς έβλεπαν; Ίσως να καταλάβαιναν από τον θόρυβο που γινόταν.

Ας αισθανθούμε ντροπή, αγαπητοί μου, ας αισθανθούμε ντροπή και ας στενάζουμε για την πολλή μας ραθυμία. Για τριανταοκτώ έτη επέμενε εκείνος ο παραλυτικός, χωρίς να πετυχαίνει αυτό που ήθελε, όμως δεν εγκατέλειπε απογοητευμένος την προσπάθεια και δεν απομακρυνόταν από εκεί. Και δεν πετύχαινε τον σκοπό του, όχι από τη δική του αμέλεια, αλλά για το γεγονός ότι παρεμποδιζόταν από τους άλλους και υφίστατο τη βία τους, χωρίς εντούτοις να αδιαφορεί για μια μελλοντική του θεραπεία, έστω και κάτω από τις συνθήκες αυτές. Εμείς όμως εάν επί δέκα μέρες μόνο επιμένουμε να παρακαλούμε για κάτι και δεν το επιτύχουμε, στη συνέχεια αδιαφορούμε να επιδεικνύουμε την ίδια προθυμία και θέρμη στις παρακλήσεις μας. Και πλησίον μεν των συνανθρώπων μας επιμένουμε τόσο πολύ χρόνο, στρατευόμενοι, ταλαιπωρούμενοι και προσφέροντας δουλικώς τις υπηρεσίες μας, χάνοντας πολλές φορές στο τέλος και αυτήν την ελπίδα, πλησίον όμως του Κυρίου μας, από τον Οποίο μπορούμε να επιτύχουμε αμοιβή πολύ μεγαλύτερη από τους κόπους μας, δεν ανεχόμαστε να επιμένουμε με την πρέπουσα προθυμία.

Λέγει χαρακτηριστικά ο Απόστολος: «*ή θλίψις ύπομονήν κατεργάζεται, ή δέ ύπομονή δοκιμήν, ή δέ δοκιμή έλπίδα, ή δέ έλπις ού καταισχύνει, ότι ή άγάπη τοϋ Θεοϋ έκκέχυται έν ταϊς καρδίαις ήμϋν δια Πνεύματος Αγίου τοϋ δοθέντος ήμϊν (: [Η θλίψη παράγει σιγά σιγά ως μόνιμο και τέλειο έργο την υπομονή η υπομονή παράγει αρετή δοκιμασμένη και τέλεια, και η δοκιμασμένη αρετή παράγει την ελπίδα στον Θεό](#)· και η ελπίδα αυτή δεν ντροπιάζει και δεν διαψεύδει αυτόν που την έχει, διότι η αγάπη που έδειξε σε μας ο Θεός, στον οποίο ελπίζουμε, εκχύθηκε και πλημμύρισε τις καρδιές μας με το Άγιο Πνεύμα που μας δόθηκε ως αρραβώνας της ελπίδας μας)*» [Ρωμ. 5, 5].

[...] **Μεγάλο επομένως κέρδος έχουμε από τις Άγιες Γραφές και μεγάλη ωφέλεια.** Και αυτό θέλοντας να δείξει ο Απόστολος Παύλος λέγει: «*όσα γάρ προεγράφη, εις την ήμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ίνα δια τής ύπομονής και τής παρακλήσεως τών γραφών την έλπίδα έχωμεν (: και σας φέρνω τη μαρτυρία αυτή της Αγίας Γραφής, διότι όσα γράφτηκαν στο παρελθόν από τους θεόπνευστους άντρες, γράφτηκαν για τη δική μας διδασκαλία, για να μπορούμε να κρατούμε στερεά την ελπίδα με την υπομονή και την παρηγοριά και την ενίσχυση που δίνουν οι Άγιες Γραφές)*»[Ρωμ. 15, 4].

Πραγματικά τα θεία λόγια είναι θησαυροφυλάκιο εξεύρεσης παντός είδους φαρμάκων για κάθε ασθένεια. Επομένως, είτε παραστεί ανάγκη να εξαλείψει κανείς

την αλαζονεία, είτε να αποκοιμίσει κάποια επιθυμία, είτε να καταπατήσει τον έρωτα των χρημάτων, είτε να περιφρονήσει τον πόνο, είτε να μεταδώσει αισιοδοξία και να προετοιμάσει την υπομονή και να ενσταλλάξει τη χαρά, **μπορεί να βρει μεγάλη ανακούφιση και εξεύρεση λύσεων για όλα αυτά μέσα στην Αγία Γραφή**. Διότι ποιος από εκείνους που αγωνίζονται διαρκώς με την πενία ή από εκείνους που πάσχουν από βαριά νόσο, αφού αναγνώσει το παραπάνω χωρίο σχετικά με την υπομονή του παραλυτικού της Βηθεσδά, δε θα λάβει μεγάλη παρηγορία; Διότι αυτός έμενε επί τριανταοκτώ χρόνια παράλυτος και κάθε έτος έβλεπε άλλους μεν να θεραπεύονται, τον εαυτό του όμως να εξακολουθεί να κατέχεται από το νόσημα, αλλά παρ' όλα αυτά δεν έχασε το θάρρος του και δεν απογοητεύθηκε. Και όμως, **η λύπη για τις αποτυχημένες προσπάθειές του στο παρελθόν, αλλά και η έλλειψη ελπίδας για τις οποιεσδήποτε μελλοντικές του προσπάθειες εξαιτίας αυτής της σωματικής του αναπηρίας που δεν του επέτρεπε να προλάβει κάθε φορά, θα μπορούσαν να τον είχαν κλονίσει**.

Άκουσε λοιπόν τι λέγει και σκέψου το μέγεθος της τραγωδίας του. Όταν δηλαδή τον ρώτησε ο Χριστός αν θέλει να γίνει υγιής, απάντησε: «Ναι, Κύριε, θέλω να γίνω υγιής· όμως δεν έχω άνθρωπο να με βάλει στη δεξαμενή, όταν ταραχθεί το νερό». Τι περισσότερο λυπηρό θα μπορούσε να ακούσει κανείς; Ποια μεγαλύτερη συμφορά από αυτήν; **Είδες ψυχή που είχε συντριβεί από τη διαρκή και μακρόχρονη ασθένεια; Είδες που είχε κατασταλεί κάθε οργή μέσα του για την κατάστασή του; Διότι δεν είπε τίποτε το βλάσφημο, όπως ακούμε από πολλούς που βρίσκονται σε παρόμοιες δύσκολες περιστάσεις, ούτε καταράστηκε την ημέρα που γεννήθηκε, ούτε θύμωσε για την ερώτηση, ούτε είπε: «Ήλθες να με περιπαίξεις και να με διακωμωδήσεις και ρωτάς κάτι το αυτονόητο, δηλαδή αν θέλω να γίνω υγιής;».** Αντιθέτως, **με πραότητα και σεβασμό μεγάλο απαντά: «Ναι, Κύριε».**

Και όμως ούτε ήξερε ποιος ήταν Αυτός που τον ρωτούσε, ούτε ότι επρόκειτο να τον θεραπεύσει. Διηγείται, ωστόσο, τα πάντα με ηρεμία και δε ζητεί τίποτε πλέον, σαν να απευθυνόταν σε κάποιο γιατρό στον οποίο ήθελε να εξηγήσει την αρρώστιά του και μόνο. Πιθανό να ήλπιζε ότι ο Χριστός θα του φαινόταν χρήσιμος σε αυτό, να τον ρίξει δηλαδή στο νερό και να ήθελε με τα λόγια αυτά να τον συγκινήσει. Τι έκανε, λοιπόν, ο Χριστός; Αφού απέδειξε ότι **με τον λόγο Του μπορεί να κάνει τα πάντα**, του είπε: «*ἔγειρε, ἄρον τὸν κρᾶβαττόν σου καὶ περιπάτει* (: Σήκω επάνω, πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο σου και περπάτα)» [Ιω. 5, 4].

[Υπομνηματισμός των χωρίων Ιω. 5, 1-13]

Μερικοί νομίζουν ότι ο παραλυτικός αυτός της Βηθεσδά στον οποίο αναφέρεται ο ευαγγελιστής Ιωάννης είναι ο ίδιος με εκείνον της Καπερναούμ στον οποίο αναφέρεται ο ευαγγελιστής Ματθαίος [βλ. Μαθ. 9,

1-8: «Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδὸν προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ· θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἰδοὺ τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί γὰρ ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας - τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις (: Και αφού μπήκε ο Ιησούς σε ένα πλοίο, πέρασε στην απέναντι όχθη της λίμνης, και ήλθε στη δική Του πόλη, την Καπερναούμ. Τότε Του έφεραν έναν παράλυτο, που τον είχαν βάλει πάνω σε ένα κρεβάτι. Και καθώς ο Ιησούς είδε την πίστη που είχε και ο παράλυτος κι εκείνοι που τον μετέφεραν, είπε στον παράλυτο, ο οποίος ανησυχούσε και φοβόταν μήπως οι αμαρτίες του γίνουν εμπόδιο στη θεραπεία του: “ Έχε θάρρος, παιδί μου` έχουν συγχωρηθεί οι αμαρτίες σου”. Τότε όμως μερικοί από τους γραμματεῖς είπαν μέσα τους: “Αυτός βλασφημεῖ, διότι σφετερίζεται δικαίωμα που μόνον ο Θεός έχει”. Ο Ιησούς την ίδια στιγμή είδε στα βάθη της καρδιάς τους τις σκέψεις τους και είπε: “Γιατί κάνετε μέσα στις καρδιές σας σκέψεις πονηρές και κακοπροαίρετες; Και είναι πράγματι οι σκέψεις σας αυτές κακόγνωμες και κακοπροαίρετες, διότι, τι είναι ευκολότερο: να πει κανείς` είναι συγχωρημένες οι αμαρτίες σου, ή να πει, σήκω όρθιος και περπάτα; Εσεῖς θεωρεῖτε δυσκολότερο αυτό το τελευταίο. Για να μάθετε λοιπόν τώρα ότι ο υἱός του ανθρώπου, ο Μεσσίας, ο εκπρόσωπος της ανθρωπότητας και ένδοξος Κριτής της κατά τη δευτέρα παρουσία Του, έχει εξουσία να συγχωρεί στη γη τις αμαρτίες των ανθρώπων”, τότε λέει στον παράλυτο: “Σήκω όρθιος και πάρε στους ώμους σου το κρεβάτι σου και πήγαινε στο σπίτι σου”. Και πραγματικά εκείνος σηκώθηκε και πήγε στο σπίτι του. Όταν λοιπόν τα πλήθη του λαού είδαν αυτό που έγινε, θαύμασαν και δόξασαν τον Θεό, ο οποίος έδωσε διαμέσου του Χριστού στους ανθρώπους τέτοια εξουσία, να συγχωρούνται δηλαδή οι αμαρτίες, και συγχρόνως να γιατρεύονται με ένα λόγο αθεράπευτες ασθένειες του σώματος)»].

Δεν πρόκειται για τον ίδιο παραλυτικό που αναφέρει ο ευαγγελιστής Ιωάννης. Και αυτό αποδεικνύεται από πολλές απόψεις. Καταρχάς από το ότι ο παράλυτος της Βηθεσδά δεν είχε κανέναν άνθρωπο για να τον φροντίζει. Διότι ο μεν παραλυτικός που αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος είχε πολλούς που τον φρόντιζαν και τον μετέφεραν, ενώ αυτός που αναφέρει εδώ ο ευαγγελιστής Ιωάννης δεν είχε κανέναν. Και γι' αυτό έλεγε: «Δεν έχω άνθρωπο». Έπειτα αποδεικνύεται και από την απάντηση. Διότι ο παράλυτος της Καπερναούμ τον οποίο αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος, δεν λέγει τίποτε, ενώ ο παράλυτος της Βηθεσδά, τον οποίο αναφέρει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, διηγείται όλα όσα τον αφορούν. Και τρίτον αποδεικνύεται από τον χρόνο· διότι ο παραλυτικός της Βηθεσδά θεραπεύεται κατά εορτάσιμη ημέρα

και μάλιστα Σάββατο [*«ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ (: και ἦταν Σάββατο η ημέρα που έγινε αυτό)»*], ενώ ο άλλος σε άλλη ημέρα.

Είναι επίσης διαφορετικός ο τόπος όπου επιτελούνται τα δύο αυτά θαύματα ιάσεως των παράλυτων αυτών ανθρώπων. Ο ένας θεραπεύεται στο σπίτι του, ενώ ο άλλος πλησίον της δεξαμενής της Βηθεσδά. Και ο τρόπος της θεραπείας είναι επίσης διαφορετικός. Διότι στον παραλυτικό που αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος ο Ιησούς λέγει: *«θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου (: ἔχε θάρρος, παιδί μου, σου ἔχουν συγχωρηθεῖ οι αμαρτίες σου)»*, ενώ στον παραλυτικό της Βηθεσδά που αναφέρει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, ο Ιησούς πρώτα θεραπεύει το σώμα και έπειτα φροντίζει για την ψυχή.

Και στη μία μεν περίπτωση δίνεται συγχώρηση· διότι ο Χριστός λέγει: *«Σου ἔχουν συγχωρηθεῖ οι αμαρτίες σου»*, ενώ στην άλλη περίπτωση εδώ δίδεται συμβουλή και απειλή, η οποία τον ασφάλιζε για το μέλλον· καθόσον ο Ιησούς του λέγει: *«ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται (: Βλέπεις, τώρα ἔχεις γίνει υγιῆς. Πρόσεξε λοιπόν από δω και πέρα να μην αμαρτάνεις πια, για να μην πάθεις τίποτε χειρότερο από την ασθένεια που είχες, και η οποία σου συνέβη από τις αμαρτίες σου. Πρόσεξε μην πάθεις χειρότερη συμφορά στο σώμα σου, και χάσεις μαζί με την υγεία του σώματος σου και την ψυχή σου)»* [Ιω. 5, 14]. Ωστόσο, και οι κατηγορίες τις οποίες διατυπώνουν οι Ιουδαίοι στις δύο αυτές περιπτώσεις είναι διαφορετικές. Διότι στην προκειμένη περίπτωση που καταγράφει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, Τον κατηγορούν ότι εργάστηκε κατά την ημέρα του Σαββάτου, ενώ στην άλλη, ότι βλασφήμησε διότι κατά την άποψή τους σφετερίστηκε το αποκλειστικό δικαίωμα του Θεού να συγχωρεί αμαρτίες.

Εσύ όμως πρόσεξε, σε παρακαλώ το **μέγεθος της σοφίας του Θεού· διότι δεν του θεραπεύει αμέσως τον παραλυτικό της Βηθεσδά, αλλά πρώτα του δημιουργεί ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης με την ερώτηση που του υποβάλλει, για να τον προετοιμάσει για την μελλοντική πίστη· και δεν του σηκώνει μόνο όρθιο, αλλά τον παροτρύνει να σηκώσει και το κρεβάτι του, ώστε και το θαύμα που έγινε να διαπιστωθεί και να μην μπορέσει να υποψιαστεί κανείς ότι αυτό που είχε γίνει, ήταν μόνο αποκύημα φαντασίας και απάτη· διότι εάν τα μέλη του σώματος δεν είχαν αποκτήσει σταθερότητα και δύναμη, ο παραλυτικός δε θα μπορούσε να σηκώσει το κρεβάτι.**

Και αυτό το πράττει πολλές φορές ο Ιησούς, για να αποστομώσει εντελώς όσους θα ήθελαν να διατυπώσουν αναίσχυντες αμφιβολίες. Πραγματικά και στο θαύμα του πολλαπλασιασμού των άρτων, για να μην υποστηρίξει κανείς ότι απλώς χόρτασαν και ότι το περιστατικό αυτό ήταν φανταστικό, προνοεί να μείνουν πολλά περισσεύματα από τους άρτους αυτούς. Και στον λεπρό τον οποίο καθάρισε, είπε: *«ὄρα μηδενὶ εἶπης, ἀλλὰ ὑπαγε σεαυτὸν δείξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ*

προσέταξε Μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς (: Πρόσεξε να μην πεις σε κανένα το θαύμα της θεραπείας σου, αλλά πήγαινε και δείξε τον εαυτό σου στον ιερέα και πρόσφερε το δώρο που έχει καθορίσει ο Μωυσής. Για να χρησιμεύσει η εξέτασή σου από τον ιερέα και η προσφορά του δώρου σου ως μαρτυρία και απόδειξη στον ιερέα και στους Ιουδαίους ότι και εσύ θεραπεύτηκες τελείως και εγώ δεν ήλθα να καταργήσω τον νόμο)» [Ματθ. 8, 4], αφενός για να κάνει και την απόδειξη του καθαρισμού της λέπρας σταθερότατη και ακριβέστατη, και αφετέρου για να κλείσει τα αναίσχυντα στόματα εκείνων, που υποστήριζαν ότι έκανε έργα αντίθετα προς όσα έχουν δοθεί ως εντολές από τον Θεό.

Και στο θαύμα της μεταβολής του νερού σε κρασί στην Κανά, το ίδιο έκανε. Δηλαδή όχι μόνο έδειξε απλώς το κρασί, αλλά φρόντισε να σταλεί και στον αρχιτρίκλινο, ώστε αυτός που ομολογούσε ότι δεν ήξερε τίποτε από όσα είχαν γίνει, να δώσει τη μαρτυρία του θαύματος χωρίς καμία υποψία. Γι' αυτό ακριβώς ο Ευαγγελιστής είπε ότι ο αρχιτρίκλιнос δεν ήξερε από πού προερχόταν το κρασί, αποδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο αδιάψευστη τη μαρτυρία του [βλ. Ιω. 2, 9-10: *«ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλιнос τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον -καὶ οὐκ ἤδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ἤδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ- φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλιнос. καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι* (: Μόλις λοιπόν ο υπεύθυνος του τραπέζιου γεύτηκε το νερό που είχε γίνει κρασί - και δεν γνώριζε από πού είναι και ποιος το έφερε αυτό, οι υπηρέτες όμως που είχαν βγάλει το νερό και γέμισαν με αυτό τις στάμνες το γνώριζαν - φωνάζει ο υπεύθυνος του τραπέζιου τον γαμπρό και του λέει: "Κάθε άνθρωπος που καλεί σε τραπέζι, προσφέρει στους καλεσμένους πρώτα το καλό κρασί, κι όταν αυτοί έλθουν σε ευθυμία, τότε παρουσιάζει το κατώτερο· διότι τότε αυτοί ζητούν κυρίως ποσότητα κρασιού και όχι τόσο ποιότητα. Εσύ όμως φύλαξες το καλό και εκλεκτό κρασί μέχρι αυτή τη στιγμή")»].

Και σε άλλη περίπτωση επίσης, τότε που ανέστησε τη νεκρή κόρη του Ιαείρου, *«διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν* (: έδωσε εντολή να της δώσουν να της δώσουν φαγητό να φάει, για να πάρει δυνάμεις μετά από την εξάντληση που της είχε φέρει η χρόνια και θανατηφόρα ασθένειά της)» [Λουκ. 8, 55], για να δώσει αναμφισβήτητη την απόδειξη της αναστάσεώς της. Με όλα αυτά προσπαθεί να πείσει τους ανόητους ότι δεν ήταν κάποιος απατεώνας ή φαντασιοκόπος, αλλά ότι ήρθε για την κοινή σωτηρία όλων των ανθρώπων.

Όμως, για ποιο λόγο δεν απαιτεί πίστη από τον παραλυτικό, όπως είχε κάνει με τους τυφλούς στους οποίους είπε: *«πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;* (: πιστεύετε ότι έχω τη δύναμη να κάνω αυτό που μου ζητάτε, δηλαδή να σας δώσω το φως σας;)» [Ματθ. 9, 28]. Ο λόγος είναι ότι ο παραλυτικός αυτός δεν ήξερε καθόλου ποιος ήταν ο Ιησούς· διότι αυτό συνήθιζε να το κάνει όχι πριν, αλλά μετά τα θαύματα· διότι εκείνοι οι ασθενείς μεν που είχαν δει την θαυματουργική

δύναμή Του σε άλλες περιπτώσεις, δίκαια άκουγαν την ερώτηση αυτή. Εκείνοι, ωστόσο, οι ασθενείς που δεν Τον ήξεραν καθόλου, αλλά επρόκειτο να καταλάβουν από τα θαύματά Του ποιος ήταν ο Ιησούς, καλούνται στην πίστη μετά από τα θαύματα. Για τον λόγο αυτό, ο ευαγγελιστής Ματθαίος δεν παρουσιάζει τον Χριστό να υποβάλλει την ερώτηση αυτή από την αρχή που ξεκίνησε τα θαύματά Του, αλλά αφού πρώτα είχε θεραπεύσει πολλούς, έπειτα ζήτησε απάντηση σε αυτό από τους δύο τυφλούς.

Εσύ όμως και έτσι πρόσεξε την **πίστη του παραλύτου**. Διότι όταν άκουσε τον Ιησού να του λέει: «Πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο σου και περπάτησε», δε γέλασε, ούτε είπε: «Τι σημαίνουν αυτά τα λόγια τέλος πάντων; Εδώ κατεβαίνει άγγελος και ταρασσει το νερό και έναν μονάχα θεραπεύει, και εσύ, ένας άνθρωπος κοινός, πιστεύεις ότι θα κατορθώσεις κάτι σπουδαιότερο από τον άγγελο με ένα απλό πρόσταγμά σου μονάχα; Αυτά είναι εγωισμός και αλαζονεία και αξιογέλαστα πράγματα εκ μέρους σου». Δεν είπε τίποτε από αυτά όμως, ούτε τα σκέφθηκε, αλλά μόλις τα άκουσε, σηκώθηκε όρθιος και υγιής. Και αφού θεραπεύτηκε, δεν παράκουσε στον Ιησού που του έλεγε: «*Ἔγειρε, ἄρον τὸν κρέβαττόν σου καὶ περιπάτει* (: Σήκω επάνω, πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο σου και περπάτησε)». «*Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κρέβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει* (: και αμέσως αποκαταστάθηκε η υγεία του ανθρώπου αυτού και πήρε το κρεβάτι του στον ώμο του και άρχισε να περπατάει)» [Ιω. 5, 8-9].

Η υπακοή του αυτή είναι βέβαια θαυμαστή, αλλά τα όσα συνέβησαν στη συνέχεια είναι πολύ περισσότερο αξιοθαύμαστα. Μάλλον όμως η αρχική υπακοή του παραλύτου, όταν κανένας δεν τον εμπόδιζε να υπακούσει, δεν είναι τόσο αξιοθαύμαστη, όσο η στάση που τήρησε ύστερα από αυτά, όταν οι Ιουδαίοι είχαν κυριευτεί από μανία και τον απειλούσαν ποικιλοτρόπως εξαγριωμένοι και τον κατηγορούσαν και τον πολιορκούσαν και του έλεγαν: «*σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κρέβαττον* (: Σήμερα είναι Σάββατο και δε σου επιτρέπεται να σηκώνεις το κρεβάτι σου)» [Ιω. 5, 10], το γεγονός ότι όχι μόνο αντιμετωπίζει με αδιαφορία τη μανία τους, αλλά και με μεγάλο θάρρος διακηρύσσει τον Ευεργέτη του ενώπιον όλων και αποστομώνει την αναίσχυνη γλώσσα τους, νομίζω εγώ τουλάχιστο ότι είναι απόδειξη μεγάλης **γενναιότητας**.

Πραγματικά, όταν τον περικύκλωσαν οι πρόκριτοι Ιουδαίοι και έλεγαν επιτιμητικά και με αυθάδεια στον πρώην παραλυτικό: «*Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κρέβαττον* (: Σήμερα είναι Σάββατο. Δεν επιτρέπεται να σηκώνεις και να μεταφέρεις το κρεβάτι σου)», άκουσε τι απαντά: «*ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κρέβαττόν σου καὶ περιπάτει* (: Εκείνος που με θαύμα αποκατέστησε την υγεία μου, μού είπε: Πάρε το κρεβάτι σου και περπάτησε)» [Ιω. 5, 11], σαν να τους έλεγε κατά κάποιο τρόπο, τα ακόλουθα: «Φλυαρείτε και παραφέρεστε, όταν με προτρέπετε να μη θεωρώ διδάσκαλο Εκείνον, που με θεράπευσε από μία τόσο μακρόχρονη και βαριά

ασθένεια και να μην υπακούω απολύτως σε όλες τις εντολές Του».

Και όμως, εάν ήθελε να συμπεριφερθεί με κακό τρόπο, μπορούσε και διαφορετικά να απαντήσει· για παράδειγμα, μπορούσε να έλεγε τα εξής: «Δεν κάνω αυτό με τη θέλησή μου, αλλά κατά διαταγή άλλου. Εάν αυτό αποτελεί παράβαση, να κατηγορήσετε Αυτόν που με διέταξε και θα αφήσω κάτω το κρεβάτι». Θα μπορούσε επίσης να αποκρύψει τη θεραπεία του· διότι γνώριζε πολύ καλά ότι οι Ιουδαίοι στην πραγματικότητα δεν δυσφορούσαν τόσο για την κατάλυση της αργίας του Σαββάτου, όσο για τη θεραπεία της ασθένειας. Όμως ούτε αυτό το έκρυψε, ούτε εκείνο είπε, ούτε συγχώρηση ζήτησε από τους Ιουδαίους, αλλά με δυνατή φωνή **ομολογούσε** τον Ευεργέτη του και με **παρησία** ανακήρυττε σε όλους τη θεραπεία του.

Και ο μεν παράλυτος έτσι συμπεριφέρθηκε, ενώ εκείνοι, πρόσεξε με πόση κακότητα ενεργούν. Διότι δεν του είπαν: «Ποιος είναι αυτός που σε θεράπευσε;», αλλά αυτό το αποσιώπησαν και προβάλλουν έντονα προς πάσα κατεύθυνση την, κατά τη γνώμη τους, παραβίαση της αργίας του Σαββάτου. «*Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κρέβαττόν σου καὶ περιπάτει;* (: Ρώτησαν λοιπόν αυτόν: Ποιος είναι ο άνθρωπος αυτός που σου είπε να σηκώσεις το κρεβάτι σου και να αρχίσεις να περπατάς;)» [Ιω. 5, 12]. Ο παράλυτος όμως που είχε θεραπευθεί δεν ήξερε ποιος ήταν ο ευεργέτης του· διότι ο Ιησούς εν τω μεταξύ είχε απομακρυνθεί, δεδομένου ότι υπήρχε πολύς κόσμος και ήταν εύκολο αυτό [*«ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστὶν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ* (: Ο θεραπευμένος όμως παράλυτος δεν ήξερε ποιος είναι· διότι ο Ιησούς είχε φύγει απαρατήρητος και είχε εξαφανιστεί. Και ήταν εύκολο να εξαφανιστεί, διότι υπήρχε πολύς λαός στον τόπο που έγινε το θαύμα)]: Ιω. 5, 13].

Και **γιατί απέκρυψε τον εαυτό Του ο Ιησούς;** Κατά πρώτον, για να είναι η μαρτυρία του παραλύτου χωρίς υποψία, εφόσον ο Ιησούς θα ήταν απών· διότι αφού ο παραλυτικός αισθάνθηκε την αποκατάσταση της υγείας του, ήταν ο πλέον **αξιόπιστος μάρτυρας** της ευεργεσίας. Έπειτα για να μην ανάψει στις ψυχές των Ιουδαίων περισσότερο θυμό· διότι γνώριζε ότι **και μόνο η παρουσία αυτού που προκαλεί το φθόνο, δεν ανάβει μικρή φωτιά σε όσους αισθάνονται το φθόνο γι' αυτόν**. Γι' αυτό έφυγε και άφησε το ίδιο το έργο Του να αγωνίζεται προς αυτούς, ώστε να μη λέγει τίποτε ο Ίδιος για τον εαυτό Του, αλλά να συζητούν γι' Αυτόν όσοι θεραπεύτηκαν και μαζί με αυτούς και οι κατήγοροί Του. Διότι πραγματικά και αυτοί τότε μαρτυρούν το θαύμα. Δεν είπαν, δηλαδή: «Γιατί έδωσες εντολή να γίνουν αυτά το Σάββατο;», αλλά «Γιατί πράττεις αυτά το Σάββατο;». Όχι επειδή αισθάνονταν δυσφορία για την κατάλυση της αργίας του Σαββάτου, αλλά επειδή αισθάνονταν φθόνο για την αποκατάσταση της υγείας και τη σωτηρία του παραλύτου.

Βέβαια, ωστόσο, τουλάχιστον όσον αφορά την ανθρώπινη εργασία, αυτό περισσότερο

αποτελούσε εργασία, αυτό ακριβώς που έκανε ο παράλυτος [: το ότι δηλαδή σήκωσε το κρεβάτι του, μέρα Σαββάτου]· ενώ εκείνο που είπε ο Ιησούς ήταν απλά και μόνο ένας λόγος. Στην προκειμένη λοιπόν περίπτωση, με άλλο τρόπο διατάσσει να καταλυθεί η αργία του Σαββάτου, ενώ άλλοτε το κάνει ο Ίδιος με άλλο τρόπο, αναμινύοντας πηλό και αλείφοντας με αυτόν τους οφθαλμούς του τυφλού που επρόκειτο να θεραπεύσει. Και ενεργεί με αυτόν τον τρόπο, **όχι παραβιάζοντας τον μωσαϊκό νόμο, αλλά υπερβαίνοντας τον μωσαϊκό νόμο**. Με το θέμα όμως αυτό θα ασχοληθούμε αργότερα· διότι δεν απολογείται με όμοιο τρόπο για την κατάλυση του Σαββάτου, κάθε φορά που κατηγορείται από τους Ιουδαίους. Και αυτό πρέπει να το εξετάσουμε με ακρίβεια, όχι όμως ακόμη τώρα.

[Υπομνηματισμός των χωρίων Ιω. 5, 14-17]

«Μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται (: Ὑστερα από αρκετό καιρό τον βρήκε ο Ιησούς στο ιερό και του είπε: Βλέπεις, τώρα έχεις γίνει υγιής. Πρόσεξε λοιπόν από δω και πέρα να μην αμαρτάνεις πια, για να μη πάθεις τίποτε χειρότερο από την ασθένεια που είχες, και η οποία σου συνέβη από τις αμαρτίες σου. Πρόσεξε μην πάθεις χειρότερη συμφορά στο σώμα σου, και χάσεις μαζί με την υγεία του σώματος σου και την ψυχή σου)» [Ιω. 5, 14].

Φοβερό πράγμα η αμαρτία, φοβερό και ολέθριο για την ψυχή. **Πολλές φορές μάλιστα το κακό υπερπλεονάζει και βλάπτει και τα σώματα**. Επειδή δηλαδή ως επί το πλείστον, **όταν ασθενεί η ψυχή μας, δεν συναισθανόμαστε τον πόνο ενώ, όταν το σώμα μας πάθει έστω και την παραμικρή βλάβη, καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για να το απαλλάξουμε από την ασθένεια, για τον λόγο αυτό πολλές φορές ο Θεός τιμωρεί το σώμα για τα αμαρτήματα της ψυχής, ώστε με τη δοκιμασία του μικρότερου να θεραπευτεί το μεγαλύτερο**.

Με αυτόν τον τρόπο και ο απόστολος Παύλος θεράπευσε τον άνθρωπο που πόρνευε στην Κόρινθο, αφού συγκράτησε την ασθένεια της ψυχής με την φθορά του σώματος· διότι κατέστειλε το κακό, κάνοντας εγχειρητική τομή στο σώμα, σαν να ήταν ένας άριστος γιατρός, ο οποίος, όταν δεν υποχωρεί η υδρωπικία ή η ασθένεια της σπλήνας, με την χρησιμοποίηση εσωτερικών φαρμάκων, τα καυτηριάζει εξωτερικώς [βλ. Α΄ Κορ. 5, 1-5: «Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναικᾶ τινὰ τοῦ πατρὸς ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας! ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν

Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἑμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾶ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἔν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ (: Είναι σε όλους γνωστό και διαδεδομένο ότι επικρατεί ανάμεσά σας μια περίπτωση πορνείας και μάλιστα τέτοιου είδους πορνεία που ούτε μεταξύ των ειδωλολατρών δεν αναφέρεται, ώστε κάποιος από εσάς να έχει τη γυναίκα του πατέρα του, τη μηριά του δηλαδή. Και εσείς, αντί να ντρέπεστε γι' αυτό, εξακολουθείτε να είστε φαντασμένοι και φουσκωμένοι για τη σοφία σας, και δεν κηρύξατε μάλλον πένθος επίσημο και γενικό, για να εκδιώξει ο Θεός από την εκκλησιαστική σας κοινότητα εκείνον που έκανε την πράξη αυτή! Η ευθύνη πέφτει ολόκληρη επάνω σας. Διότι εγώ, καθώς απουσιάζω βέβαια σωματικά, είμαι όμως παρών στην Κόρινθο με τον νου και την καρδιά μου, έχω πλέον κρίνει και καταδικάσει σαν να ήμουν παρών τον αναίσχυντο αυτόν που έκανε τη μισητή αυτή πράξη. Και τώρα, αφού συναχθούμε στο όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, εσείς και εγώ παρών ανάμεσά σας πνευματικά μαζί με τη δύναμη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ας παραδώσουμε τον άνθρωπο αυτόν στον σατανά, αποκόπτοντάς τον από την Εκκλησία, για να τιμωρηθεί και να κολαστεί σκληρά το σώμα του και να συνετιστεί με την παιδαγωγία αυτή, ώστε να σωθεί έτσι η ψυχή του την ημέρα της δευτέρας παρουσίας του Κυρίου Ιησού)».

Το ίδιο έκανε και ο Χριστός στην περίπτωση του παραλύτου. Και πρόσεξε πώς ομίλησε ο Κύριος για να δηλώσει αυτό: «Βλέπεις, τώρα έχεις γίνει υγιής. Πρόσεξε λοιπόν από δω και πέρα να μην αμαρτάνεις πια, για να μη πάθεις τίποτε χειρότερο από την ασθένεια που είχες, και η οποία σου συνέβη από τις αμαρτίες σου. Πρόσεξε μην πάθεις χειρότερη συμφορά στο σώμα σου, και χάσεις μαζί με την υγεία του σώματος σου και την ψυχή σου». **Τι διδασκόμαστε λοιπόν από τα λόγια αυτά; Καταρχάς ότι η ασθένεια προήλθε από τις αμαρτίες στον παραλυτικό. Δεύτερο ότι ο λόγος για την γέεννα είναι αξιόπιστος και τρίτον ότι η τιμωρία είναι μακρά και άπειρη.** Πού είναι συνεπώς εκείνοι που διαμαρτύρονται λέγοντας: «Για το διάστημα μιας ώρας που φόνευσα και για το ελάχιστο χρονικό διάστημα που μοίχευσα, θα τιμωρούμαι αιωνίως;». Και ο παράλυτος της Βηθεσδά αντίστοιχα δεν αμάρτησε για τόσα έτη, για όσα τιμωρούνταν, και όμως σχεδόν μια ολόκληρη ζωή πέρασε ευρισκόμενος στη μακρόχρονη τιμωρία· διότι **τα αμαρτήματα δεν κρίνονται από τον χρόνο που διαρκούν, αλλά από τη φύση των παραβάσεων.**

Μαζί με αυτά και το εξής είναι δυνατό να προσέξουμε, ότι και **αν ακόμη υποστούμε βαριά τιμωρία για τα προηγούμενα αμαρτήματα και έπειτα περιπέσουμε πάλι στα ίδια, πολύ περισσότερο θα πάθουμε εκ νέου πολύ χειρότερα.** Και πολύ δικαιολογημένα. Διότι **εκείνος που δεν έγινε καλύτερος ούτε με την τιμωρία, επισύρει για τον εαυτό του μεγαλύτερη ποινή ως αναίσθητος πλέον και περιφρονητής των εντολών του Θεού.**

Βέβαια η τιμωρία ήταν αρκετή μόνη της να διορθώσει και να καταστήσει σωφρονέστερο αυτόν που για μία φορά αμάρτησε. Επειδή όμως δεν σωφρονίστηκε με την πρώτη τιμωρία που του επιβλήθηκε, αλλά αποτολμά με θράσος πάλι τα ίδια, είναι φυσικό και δίκαιο ένας τέτοιος άνθρωπος να υποστεί κάποια τιμωρία, την οποία ο ίδιος προκαλεί στον εαυτό του. **Εάν λοιπόν τιμωρηθήκαμε κατά τη διάρκεια της παρούσης ζωής, αλλά υποπέσαμε στη συνέχεια στα ίδια αμαρτήματα, κατόπιν τιμωρούμαστε αυστηρότερα· όταν όμως δεν τιμωρούμαστε στην παρούσα ζωή για τα όσα έχουμε αμαρτήσει, πώς δεν πρέπει να φοβόμαστε και να τρέμουμε επειδή πρόκειται αιωνίως πλέον να υποστούμε ανεπανόρθωτα κακά;**

«Και για ποιο λόγο», θα μπορούσε να ρωτήσει κάποιος, «δεν τιμωρούνται όλοι με τον ίδιο τρόπο;» Διότι βλέπουμε πολλούς από τους ασεβείς να είναι υγιείς και σφριγηλοί στο σώμα και να απολαμβάνουν μεγάλη ευημερία. Αλλά ας μην ευθαρρυνόμαστε και να απορούμε βλέποντας αυτούς ατιμώρητους στην παρούσα ζωή, αλλά **γι' αυτό ακριβώς να τους λυπούμαστε περισσότερο· διότι το γεγονός ότι δεν υφίστανται εδώ καμία τιμωρία, γίνεται αιτία μεγαλύτερης τιμωρίας στον ουρανό.** Και ο Παύλος για να το καταστήσει αυτό σαφές έλεγε: *«κρινόμενοι δε ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν* (: όταν λοιπόν τιμωρούμαστε από τον Κύριο με ασθένειες, **τιμωρούμαστε παιδαγωγικά** από Αυτόν για να διορθωθούμε και **να μην κατακριθούμε στην άλλη ζωή** μαζί με τον κόσμο που ζει μακριά από τον Θεό)» [Α΄ Κορ. 11, 32]· **διότι η εδώ τιμωρία έχει τον χαρακτήρα νουθεσίας, ενώ εκεί είναι πραγματική τιμωρία.**

«Τι λοιπόν; Όλες οι ασθένειες προέρχονται από τα αμαρτήματα;», θα μπορούσε να αναρωτηθεί κάποιος. **Όχι όλες βέβαια,** αλλά οι περισσότερες. Μερικές προκαλούνται από ραθυμία. Πραγματικά η γαστριμαργία, η μέθη και η οκνηρία προκαλούν τις ασθένειες αυτού του είδους. Πρέπει όμως σε κάθε περίπτωση ένα μόνο να προσέχουμε, πώς δηλαδή θα υποφέρουμε με ευχαρίστηση κάθε πληγή.

Οι ασθένειες επίσης προκαλούνται και για αποφυγή αμαρτημάτων, όπως βλέπουμε στα βιβλία των Βασιλειών κάποιον που για τον σκοπό αυτό καταλήφθηκε από μια οδυνηρή ασθένεια των ποδιών [βλ. Γ΄ Βασιλ. 15, 23: *«καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, ἦν ἐποίησε, καὶ τὰς πόλεις, ἃς ᾠκοδόμησεν, οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρωσ αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ* (:Τα υπόλοιπα έργα του δίκαιου βασιλέως Ασά και όλα τα μεγάλα του κατορθώματα που είχε επιτύχει, και οι πόλεις τις οποίες οχύρωσε, όλα αυτά δεν είναι γραμμένα στο βιβλίο των λόγων και των έργων των βασιλέων Ιούδα; Ωστόσο κατά τον καιρό των γηρατειών του υπέφερε αυτός από πόνους των ποδιών του)»].

Προκαλούνται όμως οι ασθένειες και για να προοδεύσουμε στην αρετή, όπως λέγει ο Θεός στον Ιώβ: «*μη άποποιού μου τὸ κρίμα. οἶει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι ἢ ἵνα ἀναφανῆς δίκαιος;* (: Μην αρνείσαι και δεν μπορείς να αρνηθείς τη δίκαιη απόφασή μου και ενέργεια σχετικά με εσένα. Νομίζεις ότι για άλλο λόγο ενήργησα εγώ για εσένα και σε δοκίμασα, παρά μόνο **για να αναδειχτείς δίκαιος;**)» [Ιώβ, 40, 8].

Αλλά γιατί τέλος πάντων αποκαλύπτει ο Χριστός τις αμαρτίες των παραλυτικών αυτών; Διότι και σε εκείνον, τον οποίο αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος λέγει: «Έχε θάρρος, παιδί μου· σου έχουν συγχωρηθεί οι αμαρτίες σου» [Ματθ. 9, 2] και σε αυτόν της Βηθεσδά που αναφέρει ο ευαγγελιστής Ιωάννης: «*Ιδού τώρα έχεις γίνει υγιής. Να μην αμαρτάνεις πλέον*». Γνωρίζω βέβαια ότι μερικοί διαβάλλουν τον παραλυτικό αυτό, ισχυριζόμενοι ότι ο παραλυτικός αυτός έγινε κατήγορος του Χριστού και για τον λόγο αυτό άκουσε τον Χριστό να του λέγει αυτά τα λόγια. Τι θα πούμε όμως για εκείνον τον παράλυτο του Ματθαίου, ο οποίος άκουσε σχεδόν τα ίδια τα λόγια; Καθώς και σε εκείνον είπε: «*Σου έχουν συγχωρηθεί οι αμαρτίες σου*».

Συνεπώς είναι φανερό ότι ο παράλυτος της Βηθεσδά δεν άκουσε αυτά περί αμαρτιών του εξαιτίας κάποιας κατηγορίας σε βάρος του Κυρίου. Και αυτό μάλιστα είναι δυνατό να το αντιληφθούμε καθαρότερα από τη συνέχεια· «*Υστερα από αυτά*», λέγει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, «*τον βρήκε ο Ιησούς στον ναό*», πράγμα που είναι **απόδειξη μεγάλης ευλάβειας**: διότι δεν πήγε ο παράλυτος σε αγορές και σε περιπάτους, ούτε παρέδωσε τον εαυτό του σε τρυφή και την απόλαυση, αλλά περνούσε τον καιρό του στο ναό, μολονότι επρόκειτο να αντιμετωπίσει τόση μεγάλη επίθεση από τους Ιουδαίους και να εκδιώκεται από όλους από εκεί. Τίποτε όμως από αυτά δεν τον έπεισε να απομακρυνθεί από τον ναό. Όταν λοιπόν τον βρήκε εκεί ο Χριστός, αφού πλέον ο παράλυτος είχε συζητήσει με τους Ιουδαίους, δεν έκανε κανένα υπαινιγμό τέτοιου είδους. Διότι εάν δεν ήθελε να τον κατηγορήσει γι' αυτό, θα έλεγε: «*Πάλι τα ίδια επιχειρείς και ούτε με τη θεραπεία έγινες καλύτερος;*». Όμως δεν του είπε τίποτε από αυτά, παρά μόνο τον ασφαλίζει για το μέλλον.

Γιατί όμως και όταν θεράπευσε χωλούς και άλλους αναπήρους, δεν ανέφερε σε καμία περίπτωση αυτά; Εγώ νομίζω ότι **σε αυτούς η ασθένεια προερχόταν από τα αμαρτήματα, ενώ στους άλλους αυτό το πάθος οφειλόταν σε φυσική αιτία**. Διαφορετικά και στους άλλους θα έλεγε τα ίδια που είπε στους παραλύτους: διότι η ασθένεια αυτή της παραλύσεως είναι χειρότερη από όλες τις άλλες, διαμέσου του μεγαλύτερου διορθώνει και τα ελαφρότερα. Δηλαδή, όπως όταν θεράπευσε κάποιον άλλο, του έλεγε να δοξάσει τον Θεό, δεν συμβούλευε εκείνον μόνο, αλλά **διαμέσου αυτού όλους τους ανθρώπους**, κατά όμοιο τρόπο και σε αυτούς με όσα λέγει νουθετεί και συμβουλεύει όλους τους άλλους τα ίδια ακριβώς, που είπε στους παραλυτικούς.

Επιπλέον, πρέπει να πούμε και αυτό, ότι δηλαδή επειδή διείδε μέσα στην ψυχή του παραλυτικού την καρτερικότητα και επειδή αντιλήφθηκε ότι ήταν σε θέση να δεχθεί το παράγγελμα, τον συμβουλεύει και τον συγκρατεί και με την ευεργεσία και με τον φόβο των μελλοντικών κακών για την υγεία του.

Και πρόσεξε την **έλλειψη κάθε υπερηφάνειας από τον Κύριο**. Διότι δεν του είπε: «Κοίταξε, σε έκανα υγιή», αλλά «έχεις γίνει υγιής, να μην αμαρτάνεις πλέον». Επίσης δεν του είπε «για να μη σε τιμωρήσω», αλλά «για να μη σου συμβεί τίποτε χειρότερο». Και τα δύο τα εξέφρασε απρόσωπα και του φανέρωσε ότι η **αποκατάσταση της υγείας του ήταν περισσότερο αποτέλεσμα χάριτος, παρά της προσωπικής αξίας του παραλύτου**. Διότι δεν είπε ότι ο παραλυτικός επάξια απαλλάχτηκε από την τιμωρία, αλλά ότι **θεραπεύτηκε από φιλανθρωπία**. Επειδή αν δεν επρόκειτο γι' αυτό, θα του έλεγε: «Ίδού, τιμωρήθηκες αρκετά για τα αμαρτήματά σου. Είσαι πλέον ασφαλής». Τώρα όμως δεν του μίλησε έτσι, αλλά πώς; «Ίδού, έχεις γίνει υγιής. Να μην αμαρτάνεις πλέον».

Εάν όμως **δεν τιμωρούμαστε, μολούτι επιμένουμε στα ίδια αμαρτήματα**, επαναλαμβάνω συνεχώς τον ακόλουθο αποστολικό λόγο: *«Λογίζη δὲ τοῦτο, ὃ ἄνθρωπε, ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον, τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή(· **Και νομίζεις, ἄνθρωπέ μου, εσύ που κατακρίνεις εκείνους που κάνουν τέτοια απρεπή έργα και όμως κάνεις και εσύ τα ίδια, νομίζεις λοιπόν ότι εσύ προνομιακά θα αποφύγεις την καταδικαστική απόφαση του Θεού; Ἡ καταφρονεῖς τον πλούτο της ευεργετικής αγαθότητάς Του και της ανεκτικότητας και μακροθυμίας που δείχνει σε σένα και δεν δείχνεις ενδιαφέρον να μάθεις ότι το να σε ευεργετεί ο Θεός, αντί να εξαπολύσει την οργή Του εναντίον σου για τις κεκές πράξεις σου, πρέπει να σε παρακινεί και να σε οδηγεί σε μετάνοια; Και σύμφωνα με τη σκληρότητά σου και την αμετανόητη καρδιά σου, που δε συγκινείται από την τόση καλοσύνη του Θεού, μαζεύεις εναντίον του εαυτού σου θησαυρούς οργής, που θα εξαπολυθούν εναντίον σου την ημέρα που θα ξεσπάσει η θεία οργή και θα αποκαλυφθεί η δίκαιη κρίση του Θεού, ο οποίος θα αποδώσει στον καθένα σύμφωνα με τα έργα του· σε εκείνους που με υπομονή εργάζονται κάθε καλό έργο και ζητούν από τον Θεό δόξα και τιμή και αφθαρσία, θα αποδώσει ζωή αιώνια· σε εκείνους όμως που είναι κυριευμένοι από πνεύμα φατριαστικό και απειθούν στην αλήθεια, ενώ πείθονται στην αδικία και δεν την αποφεύγουν, θα πέσει θυμός και***

οργή πάνω τους)» [Ρωμ. 2, 3-8].

Και δεν έδωσε στον παράλυτο απόδειξη της θεότητάς Του μονάχα με τη θεραπεία και τη στερέωση του σώματός του, αλλά και με άλλον τρόπο· διότι με το να του πει: «Μην αμαρτάνεις πλέον», απέδειξε ότι **γνώριζε όλα τα προηγούμενα σφάλματα, που είχε διαπράξει. Επομένως, θα ήταν αξιόπιστος και για όσα του έλεγε ότι θα μπορούσαν να του συμβούν στο μέλλον εάν δεν διορθωνόταν.**

[Υπομνηματισμός των χωρίων Ιω. 5, 15-17]

«Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ (: Ἐφυγε τότε ο ἄνθρωπος από το ιερό και, αφού συνάντησε τους Ιουδαίους, τους ανήγγειλε ότι ο Ιησούς ήταν αυτός που τον γιάτρεψε)» [Ιω. 5, 15]. Πρόσεξε ότι ο παραλυτικός εξακολουθεί να παραμένει στην ίδια εκδήλωση **ευγνωμοσύνης**· διότι δεν είπε ότι ο Χριστός ήταν αυτός που του είπε να σηκώσει το κρεβάτι του· επειδή δηλαδή εκείνοι προέβαλλαν συνεχώς το θεωρούμενο αμάρτημα της καταλύσεως της αργίας του Σαββάτου, αυτός πάντοτε προβάλλει διαρκώς την απολογία και έτσι αποκαλύπτει τον Ιατρό και προσπαθεί να προσελκύσει και τους άλλους και να τους κάνει φιλικά προσκείμενους προς τον Ιησού· διότι δεν ήταν τόσο αναίσθητος, ώστε ύστερα από τόσο μεγάλη ευεργεσία και σπουδαία συμβουλή για την υπόλοιπη ζωή του, να προδώσει τον ευεργέτη του και να πει αυτά τα λόγια με κακοπροαίρετη διάθεση.

Πραγματικά, και αν ακόμη ήταν θηρίο ή αν ήταν απάνθρωπος και σκληρός σαν την πέτρα, η ευεργεσία και ο φόβος θα ήταν αρκετά για να τον συγκρατήσουν· διότι στα αυτιά του θα ηχούσε ακόμη η απειλή και θα φοβόταν μήπως πάθαινε τίποτε χειρότερο, επειδή είχε λάβει πολύ μεγάλες αποδείξεις για τη δύναμη του Ιατρού· άλλωστε, αν ήθελε να Τον διαβάλλει, θα μπορούσε να αποσιωπήσει τη θεραπεία και να αναφέρει την παράβαση του νόμου και έτσι θα διατύπωνε την κατηγορία. Δεν συνέβη όμως αυτό, οπωσδήποτε δεν συνέβη. Αντίθετα, οι λόγοι του φανερώνουν μεγάλη παρρησία και ευγνωμοσύνη και επαινεί τον ευεργέτη του όχι λιγότερο από τον τυφλό. Διότι τι είπε εκείνος; «ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλῶμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα (: Ἐνας ἄνθρωπος που ονομάζεται Ιησούς έκανε πηλό και μου άλειψε μ' αυτόν τα μάτια και μου είπε: Πήγαινε στην κολυμβήθρα του Σιλῶμ και νίψου. Πήγα λοιπόν εκεί και νίφτηκα, και βρήκα το φως μου)» [Ιω. 9, 11]. Το ίδιο είπε και ο παράλυτος: «Αυτός που με έκανε υγιή είναι ο Ιησούς».

«Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ (: Και γι' αυτό οι Ιουδαίοι καταδίωκαν τον Ιησού και ζητούσαν να τον φονεύσουν, διότι έκανε τις θαυματουργικές αυτές θεραπείες κατά την ημέρα του Σαββάτου)» [Ιω. 5, 16]. Και τι απάντησε ο Ιησούς λοιπόν; «Ὁ πατήρ μου

ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι (: Ο Θεός Πατέρας μου εργάζεται έως τώρα συνεχώς και χωρίς διακοπή· διότι όχι μόνο **δημιούργησε, αλλά και κυβερνά τον κόσμο και προνοεί γι' αυτόν**. Κι εγώ λοιπόν, ο Υιός Του, εργάζομαι συνεχώς όπως ο Πατέρας μου, χωρίς να διακόπτω το σωτήριο έργο μου τις ημέρες του Σαββάτου)» [Ιω. 5, 17].

Και όταν λοιπόν έπρεπε να υπερασπίσει τους μαθητές Του που ημέρα Σαββάτου πείνασαν και άρχισαν να κόβουν στάχυα από ένα σπαρμένο αγρό, να τα τρίβουν και να τρώνε τον καρπό, έφερνε ως παράδειγμα τον ομόδουλό τους Δαβίδ, λέγοντας: «*οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυΐδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξον ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἱερεῦσι;* (: Δεν διαβάσατε τι έκανε ο Δαβίδ, όταν πείνασε και αυτός και εκείνοι που ήταν μαζί του; Ότι δηλαδή μπήκε στον οίκο του Θεού και έφαγε τους άρτους που ήταν βαλμένοι πάνω στην τράπεζα της σκηνής ως θυσία προς τον Θεό, ενώ δεν επιτρεπόταν να τους φάει, ούτε αυτός ούτε εκείνοι που ήταν μαζί του, παρά μόνον οι ιερείς; Κι όμως, **επειδή η ανάγκη το επέβαλλε, οι αφιερωμένοι στο Θεό άρτοι χρησιμοποιήθηκαν για τη διατροφή των ανθρώπων που δεν ήταν ιερείς· και ο Θεός δεν οργίστηκε γι' αυτό**)» [Ματθ. 12, 3-4]. Όταν όμως έπρεπε να δικαιολογήσει τον εαυτό Του, κατέφευγε στον Πατέρα, για να δείξει και από τις δύο πλευρές ότι ήταν ομότιμος με τον Πατέρα, και από το ότι επικαλείται Αυτόν ιδιαιτέρως και από το ότι κάνει τα ίδια με Εκείνον.

Και γιατί δεν είπε όσα είχαν γίνει στην Ιεριχώ με τη θεραπεία που επιτέλεσε εκεί στον εκ γενετής τυφλό; Ήθελε να τους ανυψώσει από τη γη, ώστε να μην Του θεωρούν πλέον ως άνθρωπο, αλλά ως Θεό που όφειλε να νομοθετεί. Εάν όμως δεν ήταν γνήσιος Υιός και της ίδιας ουσίας με τον Πατέρα, τότε η δικαιολογία της καταλύσεως της αργίας του Σαββάτου είναι βαρύτερη από την κατηγορία. Πραγματικά, εάν κάποιος ύπαρχος κατέλυε ένα βασιλικό νόμο και κατηγορείτο γι' αυτό και απολογείτο και έλεγε ότι και ο βασιλιάς κατέλυσε αυτόν τον νόμο, ασφαλώς δεν θα μπορούσε να ξεφύγει με αυτά, αλλά θα καθιστούσε μεγαλύτερη την κατηγορία. Εδώ όμως, επειδή η αξία είναι ίση, γι' αυτό και η απολογία έχει καταρτιστεί με κάθε βεβαιότητα και ασφάλεια· «διότι», λέγει, «από όσες κατηγορίες απαλλάσσετε τον Θεό, από τις ίδιες θα απαλλάξετε και εμένα». Γι' αυτό πρόφθασε και είπε «ο Πατέρας μου», για να τους πείσει και παρά τη θέλησή τους να Του συγχωρήσουν τα ίδια με Εκείνον, από σεβασμό προς την αληθινή γνησιότητα.

Εάν όμως κάποιος ρωτούσε και έλεγε: «**Και πού εργάζεται ο Πατήρ, αφού κατά την εβδομή ημέρα αναπαύτηκε από όλα τα έργα Του;**», ας μάθει τον τρόπο με τον οποίο εργάζεται. Ποιος είναι λοιπόν ο τρόπος της εργασίας Του; Προνοεί και συντηρεί όλη τη δημιουργία. Όταν δηλαδή βλέπεις τον ήλιο να ανατέλλει, τη σελήνη να τρέχει, τις λίμνες, τις πηγές, τους ποταμούς, τις βροχές και την πορεία της

φύσεως, όπως φαίνεται στους σπόρους ή στα σώματα τα δικά μας ή στα σώματα των αλόγων ζώων και σε όλα τα άλλα με τα οποία έχει συσταθεί ολόκληρο το σύμπαν, τότε θα καταλάβεις τη συνεχή εργασία του Πατρός: «ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους (: διότι και Αυτός τον ἥλιο, που είναι δικός Του», λέγει, «τον ανατέλλει χωρίς διακρίσεις σε πονηρούς και καλούς, και βρέχει τη βροχή Του σε δικαίους και αδίκους)» [Ματθ. 5, 45].

Και πάλι: «*Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; (: Κι αν ο Θεός ντύνει με τόση μεγαλοπρέπεια τα αγριόχορτα, που φυτρώνουν μόνα τους στον αγρό και δεν ἔχουν προορισμό να ζήσουν αιώνια, όπως εσεῖς, αλλά σήμερα υπάρχουν και αὔριο ρίχνονται στο φούρνο ως καύσιμη ὕλη, **δεν θα φροντίσει πολύ περισσότερο για σας** και δεν θα σας δώσει ἔνδυμα, ὀλιγόπιστοι;)» [Ματθ. 6, 30]· και για τα πτηνά του ουρανού επίσης λέγει: «*ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; (: Κοιτάξτε τα πουλιά που πετούν στον αέρα και δείτε ότι αυτά δεν σπέρνουν, ούτε θερίζουν, ούτε μαζεύουν τροφές σε αποθήκες για τον χειμῶνα ή τον καιρό της στερήσεως. Κι ὁμως ο επουράνιος Πατέρας σας τα τρέφει. **Εσεῖς δεν αξίζετε πολύ περισσότερα από αυτά;**)» [Ματθ. 6, 26].**

Εδώ λοιπόν ο Χριστός ἔκανε **με τα λόγια** το θαύμα Του την ημέρα του Σαββάτου και δεν πρόσθεσε πλέον τίποτε, αλλά από ὅσα ἔγιναν στο ναό και από τις πράξεις των Ιουδαίων αντικρούει την κατηγορία. Ὅπου ὁμως ἔδωσε εντολή να εκτελεστεί και κάποιο ἔργο κατά το Σάββατο, όπως για παράδειγμα να σηκώσει ο πρώην παράλυτος ἄνθρωπος το κρεβάτι, το οποίο ἔργο δεν ἔπαιζε κανένα ρόλο στην επιτέλεση του θαύματος, παρά σε ἕνα μόνο συντελούσε, στο να δείξει καθαρά την κατάλυση του Σαββάτου, σε αυτές τις περιπτώσεις ανάγει τον λόγο στο σπουδαιότερο, επειδή θέλει να τους καταπλήξει με την αξία του Πατρός και να τους οδηγήσει σε ανώτερα επίπεδα.

Για τον λόγο αυτόν, όταν ομιλεῖ για το Σάββατο, δεν απολογεῖται μόνο ως ἄνθρωπος, ούτε ως Θεός μόνο, αλλά ἄλλοτε ως ἄνθρωπος και ἄλλοτε ως Θεός· **διότι ἤθελε και τα δύο να γίνουν πιστευτά, δηλαδή και η οικονομία και συγκατάβαση της σαρκώσεως του Θεοῦ Λόγου και το αξίωμα της Θεότητος**. Για τον λόγο αυτό και στην παρούσα περίπτωση απολογεῖται ως Θεός· διότι, εἰν επρόκειτο να ομιλεῖ προς αυτούς πάντοτε με βάση τα ανθρώπινα δεδομένα, θα παρέμεναν συνεχῶς στην ἴδια ταπεινή αντίληψη για τον Ιησού. Για να μη συμβεῖ λοιπόν αυτό, επικαλεῖται τον Πατέρα.

Και ὁμως και η ἴδια **η κτίση εργάζεται κατά το Σάββατο**· πραγματικά και ο ἥλιος διαγράφει την τροχιά του και τα ποτάμια κυλούν και οι πηγές αναβλύζουν και

οι γυναίκες γεννούν τα παιδιά τους. Αλλά για να μάθεις ότι Αυτός δεν ήταν ένα ακόμη κτίσμα του Πατρός, δεν είπε «Ναι, εργάζομαι»· διότι και η κτίση εργάζεται· αλλά τι είπε; «Ναι, εργάζομαι, διότι και ο Πατήρ μου εργάζεται».

[Υπομνηματισμός των χωρίων Ιω. 5, 18-22]

«Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτησαν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ (: Όταν λοιπόν οι Ιουδαῖοι άκουσαν τα λόγια Του αυτά, επιζητούσαν ακόμη περισσότερο να Τον θανατώσουν γι' αυτά που ἔλεγε· επειδή δηλαδή όχι μόνο κατέλυε την αργία του Σαββάτου, αλλά και ἔλεγε ότι ἔχει Πατέρα Του τον Θεό και εξίσωνε ἔτσι τον εαυτό Του με τον Θεό)» [Ιω. 5, 18]. Και όμως δεν καθιστούσε φανερό αυτό μονάχα· διότι δεν το αποδείκνυε μόνο με τα λόγια, αλλά πολύ περισσότερο με ἔργα. Τι συμβαίνει λοιπόν και φέρονται ἔτσι οι Ιουδαῖοι; Διότι τα λόγια τούς ἔδιναν τη δυνατότητα να Του επιτίθενται και να Του κατηγορούν για αλαζονεία, ενώ όταν ἔβλεπαν την αλήθεια των πραγμάτων να αποκαλύπτεται και στα ἔργα ακόμη να ανακηρύσσεται περίτρανα η δύναμή Του, δεν μπορούσαν πλέον να προβάουν καμία αντίρρηση.

Όσοι όμως δεν θέλουν να δεχτούν αυτά με ευσεβή διάθεση, υποστηρίζουν ότι δεν ἔκανε ο Χριστός τον εαυτό Του ἴσο προς τον Θεό, αλλά οι Ιουδαῖοι είχαν την υποψία αυτήν. Για τον λόγο αυτόν, ας εξετάσουμε από την αρχή ὅσα ἔχουν λεχθεί. Πες μου, λοιπόν, κατεδίωκαν οι Ιουδαῖοι τον Ιησού ή δεν Τον κατεδίωκαν; Είναι φανερό, νομίζω, στον καθένα ότι Τον κατεδίωκαν. Και Τον κατεδίωκαν γι' αυτήν την αιτία ή για κάποια ἄλλη; Και αυτό είναι συνομολογούμενο ότι για τη συγκεκριμένη αιτία Τον κατεδίωκαν. Κατέλυε την αργία του Σαββάτου ή δεν την κατέλυε; Ούτε και σε αυτό μπορεί κανείς να ἔχει αντίρρηση. Ονόμαζε τον Θεό Πατέρα Του ή δεν Τον ονόμαζε; Και τούτο είναι αληθές. Επομένως, αυτή τη σειρά συλλογισμών ακολουθούν και τα εξής: Ὅπως δηλαδή το ότι ἔλεγε τον Θεό Πατέρα Του, το ότι κατέλυε την αργία του Σαββάτου, το ότι καταδιωκόταν από τους Ιουδαίους και για την κατάλυση της αργίας και για την επίκληση του Θεού ως Πατέρα δεν ήταν μία εσφαλμένη υποψία, αλλά γεγονός πραγματικό, κατά ὅμοιο τρόπο και το ότι ἔκανε ο Ιησούς τον εαυτό Του ἴσο με τον Θεό ήταν απόδειξη που πήγαζε από την ίδια συλλογιστική διαδικασία.

Αλλά και από τα ὅσα ειπώθηκαν προηγουμένως είναι δυνατό να το αντιληφθούμε αυτό με σαφέστερο τρόπο. Πραγματικά η φράση του Χριστού «Ο Πατήρ εργάζεται και εγώ εργάζομαι» σημαίνει ότι υποδείκνυε τον εαυτό Του ως ἴσο με τον Θεό· διότι σε αυτά τα λόγια δεν φανέρωνε καμία διαφορά μεταξύ Τους να υπάρχει. Διότι δεν είπε: «Εκείνος μεν εργάζεται, ενώ εγώ Τον υπηρετώ», αλλά : «Ὅπως εργάζεται Εκείνος, ἔτσι εργάζομαι και εγώ». Με αυτά τα λόγια απέδειξε μεγάλη **ισότητα** μεταξύ τους.

Εάν όμως ο Κύριος δεν ήθελε να παρουσιάσει αυτήν την ισότητα προς τον Πατέρα, αλλά οι Ιουδαίοι μάταια είχαν την υποψία αυτήν, ασφαλώς δεν θα τους άφηνε να έχουν την εσφαλμένη αυτή γνώμη, αλλά θα τους απομάκρυνε από την «πλάνη» αυτήν. Ούτε και ο Ευαγγελιστής θα το αποσιωπούσε, αλλά θα έλεγε καθαρά ότι οι Ιουδαίοι είχαν αυτήν την υποψία, ενώ ο Ιησούς δεν έκανε τον εαυτό Του ίσο με τον Θεό. Όπως ακριβώς έκανε το ίδιο και σε άλλη περίπτωση, όταν έβλεπε ότι αυτό που έλεγε το αντιλαμβάνονταν οι ακροατές Του με διαφορετική σημασία από την πραγματική· παραδείγματος χάρη, ο Χριστός έλεγε: *«λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν»* (: γκρεμίστε τον ναό αυτό και σε τρεις ημέρες εγώ θα τον ανοικοδομήσω)» [Ιω. 2, 19], αναφερόμενος στο σώμα Του.

Όμως οι Ιουδαίοι, επειδή δεν το κατάλαβαν αυτό, νόμισαν ότι αναφερόταν στον ιουδαϊκό ναό και έλεγαν: *«τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;»* (: Σαράντα ἕξι χρόνια χρειάστηκαν για να κτιστεί ο ναός αυτός, κι εσύ θα τον κτίσεις μέσα σε τρεις ημέρες;)» [Ιω. 2, 20]. Επειδή λοιπόν άλλο είπε ο Κύριος και άλλο κατάλαβαν οι Ιουδαίοι (διότι Εκείνος αναφερόταν στο σώμα Του, ενώ αυτοί νόμιζαν ότι ειπώθηκε αυτό για τον ναό τους), για να επισημάνει την παρανόηση αυτήν ο Ευαγγελιστής ή μάλλον για να διορθώσει αυτήν την υποψία τους, πρόσθεσε: *«ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ»* (: Εκείνος όμως εννοούσε τον ασυγκρίτως λαμπρότερο και αγιότερο ναό του σώματός Του. Και βεβαίως έτσι προφητικά ότι μετά τον σταυρικό θάνατό Του θα ανέσταινε τον ναό αυτό του σώματός Του από τον τάφο)» [Ιω. 2, 21]. Κατά συνέπεια και στην προκειμένη περίπτωση, εάν ο Χριστός δεν έκανε τον εαυτό Του ίσο προς τον Θεό ή δεν ήθελε να δώσει αυτήν την εντύπωση, και οι Ιουδαίοι σχημάτισαν αυτήν την υποψία, θα διόρθωνε ο Ευαγγελιστής και εδώ την υποψία τους και θα έλεγε: «Οι Ιουδαίοι μεν νόμιζαν ότι ο Ιησούς κάνει τον εαυτό Του ίσο προς τον Θεό, όμως ο Ιησούς δεν μιλούσε για την ισότητα αυτή».

Αλλά δεν είναι μόνο αυτός ο Ευαγγελιστής που κάνει αυτό σε αυτό εδώ το περιστατικό που αναφέρεται σχετικά με τον ναό. Και άλλος Ευαγγελιστής φαίνεται να κάνει ακριβώς το ίδιο σε άλλη περίπτωση. Όταν δηλαδή ο Ιησούς έδωσε παραγγελία στους μαθητές Του λέγοντας: *«ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων»* (: Ανοίξτε τα μάτια σας και προσέχετε από την κακή επίδραση της υποκριτικής διδασκαλίας των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων, που μοιάζει με κακό προζύμι)» [Ματθ. 16, 6], εκείνοι συλλογίζονταν και έλεγαν ότι δεν πήραν καθόλου ψωμιά μαζί τους [Ματθ. 16, 7: *«οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν»* (: Αυτοί όμως άρχισαν να συλλογίζονται μέσα τους και να λένε: “Δεν πήραμε άρτους από προζύμι καθαρό, προζύμι που δεν προέρχεται από σπίτι Φαρισαίου ή Σαδδουκαίου”)»].

Και άλλο εννοούσε ο Κύριος ονομάζοντας «ζύμη» τη διδασκαλία, ενώ άλλο κατάλαβαν οι μαθητές, νομίζοντας ότι ο Ιησούς αναφερόταν απλώς στα ψωμιά. Και

αυτή την παρανόηση δεν τη διορθώνει ο Ευαγγελιστής πλέον, αλλά ο ίδιος ο Χριστός, με τα εξής λόγια: «*πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;* (: Πώς δεν καταλαβαίνετε ότι δεν σας είπα για τον συνηθισμένο υλικό άρτο, όταν σας σύστησα να προσέχετε από το προζύμι των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων;)). «*Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων* (: Τότε κατάλαβαν ότι δεν τους είπε να φυλάγονται απ' το προζύμι με το οποίο γίνεται ο άρτος, αλλά απ' την κακή διδασκαλία και την υποκρισία των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων, που μοιάζει με χαλασμένο προζύμι)).».

Εδώ όμως δεν συμβαίνει τίποτε παρόμοιο. «Και όμως», θα μπορούσε να πει κάποιος ότι «ο Χριστός για να αναιρέσει την ιδέα αυτή, πρόσθεσε: **οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν** (: δεν μπορώ να πράττω τίποτε από τον εαυτό μου)» [Ιω. 5, 30]. Το αντίθετο, άνθρωπέ μου, έχει κάνει· διότι **αυτό που είπε όχι μόνο δεν αναιρεί, αλλά και επιβεβαιώνει την ισότητα**. Όμως πρόσεχε με ακρίβεια, διότι το συζητούμενο δεν είναι κάτι το ασήμαντο. Η έκφραση «από τον Εαυτό Του» βρίσκεται σε πολλά σημεία της Αγίας Γραφής και αναφέρεται και στον Ιησού και στο Άγιο Πνεύμα. Και επιβάλλεται να κατανοήσουμε τη **σημασία της φράσης αυτής**. Πράγματι, εάν κανείς την εκλάβει αυτήν καθ' εαυτήν, όπως είναι εύκολο να την εννοήσει, κοίταξε σε πόσο μεγάλο παραλογισμό καταλήγουμε. Διότι δεν είπε ότι άλλα μεν δύναται, ενώ άλλα δεν δύναται να τα πράττει «από τον Εαυτό Του» αλλά είπε γενικώς «Αυτοί θα δικαστούν από εμένα με κάθε δικαιοσύνη. Διότι εγώ και τώρα και πάντοτε δεν μπορώ να κάνω τίποτε από μόνος μου, που να μην το θέλει και ο Πατέρας μου. Κρίνω σύμφωνα με όσα ακούω από τον Πατέρα μου να λέει σε μένα, τον Υιό του, που έγινα και άνθρωπος. Και η κρίση μου αυτή είναι δίκαιη· διότι δεν ζητώ να στήσω το θέλημά μου, αλλά το θέλημα του Πατρός μου που με έστειλε στον κόσμο και που είναι σε όλα δίκαιος)».

Ας ρωτήσουμε λοιπόν εκείνον που φέρνει αντιρρήσεις σε αυτά· Πες μου, δεν μπορεί τίποτε από τον εαυτό Του να πράττει ο Υιός; Και αν μας απαντήσει: «Τίποτε», θα του πούμε ότι το μέγιστο από τα αγαθά το έκανε από τον εαυτό Του. Και ο Παύλος διακηρύσσει και λέγει: «*ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ* (: Ο Ιησούς Χριστός δηλαδή, αν και είχε την ίδια ουσία και φύση με τον Θεό Πατέρα και ως απaráλλακτη και ζωντανή εικόνα του Θεού είχε τη μορφή και τη φύση του Θεού, δεν θεώρησε την ισότητά Του με τον Θεό Πατέρα αποτέλεσμα αρπαγής. Διότι εάν ήταν αποτέλεσμα αρπαγής, δεν θα τολμούσε να το αποθέσει, από φόβο μήπως το χάσει. Αλλά κένωσε τον εαυτό Του συγκαλύπτοντας και κρύβοντας για κάποιο διάστημα τη δόξα και το μεγαλείο της θεότητάς Του. Πήρε μορφή δούλου και έγινε όμοιος με τους ανθρώπους. Και βρέθηκε έτσι κατά το σχήμα και την εξωτερική εμφάνιση σαν απλός άνθρωπος, ενώ **δεν**

έπαψε ούτε στιγμή να είναι και τέλειος Θεός. Και ταπεινώσε τον εαυτό Του δείχνοντας τέλεια υπακοή μέχρι θανάτου, και μάλιστα θανάτου σταυρικού, που είναι ο πλέον οδυνηρός και ατιμωτικός θάνατος)» [Φιλιπ. 2, 6-8].

Και σε άλλο σημείο ο ίδιος ο Χριστός πάλι λέγει: «*ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἑμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν* (: Ἐχω όμως κι άλλα πρόβατα, που δεν προέρχονται από τη μάνδρα αυτή της ιουδαϊκής συναγωγής, αλλά είναι διασκορπισμένα ανάμεσα στον ειδωλολατρικό κόσμο. Πρέπει κι εκείνα να τα οδηγήσω και να τα ενώσω με τα άλλα. Και όταν εγώ θα τα καλέσω για να τα συναθροίσω, οπωσδήποτε εκείνα θα ακούσουν τη φωνή μου. Κι έτσι, και από αυτά τα πρόβατα και από τα άλλα θα γίνει μία ποίμνη, η χριστιανική Εκκλησία, και ένας ποιμένας, ο Χριστός. Γι' αυτό λοιπόν με αγαπά ο Πατέρας μου, διότι εγώ μόνος μου και χωρίς κανείς να με αναγκάζει προσφέρω τη ζωή μου σε θάνατο, για να την ξαναπάρω πίσω. Κι έτσι να εξακολουθήσω ως αιώνιος αρχιερέυς και μετά την Ανάστασή μου το έργο της καθοδηγήσεως των προβάτων μου και της σωτηρίας τους με τη συνένωσή τους σε μία ποίμνη και σε ένα σώμα)» [Ιω. 10, 16-17]. **Βλέπεις ότι Ιησούς έχει την εξουσία και της ζωής και του θανάτου και ότι το μεγάλο έργο της θείας οικονομίας για τη σωτηρία μας το πραγματοποίησε αφ'εαυτού;**

Και γιατί ομιλώ για τον Χριστό; Εμείς λοιπόν που τίποτε δεν μπορεί να θεωρηθεί ευτελέστερο από εμάς, πολλά τα πράττουμε από μόνοι μας, δηλαδή και την κακία από μόνοι μας την προτιμούμε και την αρετή από μόνοι μας ασκούμε. **Διότι εάν δεν ενεργούσαμε από μόνοι μας και δεν είχαμε εξουσία, τότε ούτε στη γέεννα θα πέφταμε με τις αμαρτίες μας, ούτε την ουράνια βασιλεία θα πετυχαίναμε με την ενάρετη ζωή μας.** Δε σημαίνει λοιπόν τίποτα άλλο το «Δεν μπορώ να κάνω τίποτε αφ'εαυτού», παρά το ότι «**δεν μπορώ να κάνω τίποτα αντίθετο προς τον Πατέρα, ούτε ξένο προς Αυτόν**», πράγμα που αποδεικνύει περίτρανα την ισότητα και τη μεγάλη συμφωνία Υιού και Πατρός.

Και για ποιο λόγο δεν είπε ότι δεν πράττει τίποτε το αντίθετο, αλλά ότι «**δεν δύναται**»; Για να δείξει και με τον τρόπο αυτόν της εκφράσεως πάλι την αμετάβλητη και ακριβή ισότητα· διότι το ρήμα δεν Του αποδίδει αδυναμία, αλλά μαρτυρεί ότι η δύναμή Του είναι μεγάλη. Επειδή και αλλού λέγει ο Παύλος για τον Πατέρα: «*ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχομεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος* (: και **δέχτηκε τη μεσολάβηση του όρκου, ώστε με δύο πράγματα στερεά και αμετακίνητα, δηλαδή με την υπόσχεσή Του και με τον όρκο Του, στα οποία είναι απολύτως αδύνατο να πει ψέματα ο Θεός, να έχουμε εμείς που καταφύγαμε σε Αυτόν μεγάλη ενθάρρυνση και προτροπή και στήριγμα**

προκειμένου να κρατήσουμε δυνατά την ελπίδα που βρίσκεται μπροστά μας)» [Εβρ. 6, 18]. Και πάλι: *«εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται (: εἰάν εμεῖς δείχνουμε ἀπιστία, Εκείνος μένει πιστὸς σε ὅσα ὑπόσχεται. Δεν μπορεῖ να ἀρνηθεῖ του εαυτοῦ Του και να ἀθετήσῃ τους λόγους Του)»* [Β΄ Τιμ. 2, 13].

Και το «δεν μπορεῖ» αὐτό λοιπὸν ὄχι μόνο δεν εἶναι δηλωτικὸ ἀδυναμίας, **ἀλλὰ δυνάμεως**, και μάλιστα δυνάμεως ἀπερίγραπτης. Ὅ,τι λέγει δηλαδὴ σημαίνει το εξής: «Ἡ οὐσία ἐκείνη ἡ θεία δεν δέχεται τίποτε ἀπὸ αὐτά». Πραγματικά, ὅπως **ὅταν λέμε και εμεῖς ὅτι εἶναι ἀδύνατο να ἀμαρτήσῃ ο Θεός, δεν Του ἀποδίδουμε ἀδυναμία, ἀλλὰ Του ἀποδίδουμε κάποια ἄρρητο δύναμη**, ἔτσι και ο Κύριος λοιπὸν, ὅταν λέγει «Δε δύναμαι ἀφ' εαυτοῦ να πράττω τίποτε», αὐτό ἐννοεῖ, ὅτι «εἶναι ἀδύνατο και ἀνεπίτρεπτο να πράξω ἐγὼ κάτι ἀντίθετο προς τον Πατέρα».

Και για να καταλάβεις ὅτι αὐτὴ τῆ σημασία ἔχει αὐτὴ ἡ φράση, ας ἐξετάσουμε το εξής και ας δούμε με ποιους συμφωνεῖ ο Χριστός, με ποιο ἀπὸ τα δύο δηλαδὴ, με ὅσα εἶπαμε εμεῖς ἢ με τις δικές σας ἀπόψεις. Εσὺ λοιπὸν ὑποστηρίζεις ὅτι το ρῆμα «οὐ δύναται» ἀναιρεῖ τὴν ἐξουσία του Ἰησοῦ και τὴν αὐθεντία που ταιριάζει σε Αὐτόν και παρουσιάζει μικρὴ τῆ δύναμή Του. Εγὼ ἀντιθέτως δέχομαι ὅτι ἀποδεικνύει τὴν ἰσότητα και τὴν ομοιότητα και κατὰ κάποιον τρόπο ὅτι συμβαίνει ἀπὸ κοινὴ γνώμη και ἐξουσία και δύναμη.

Ας ρωτήσουμε λοιπὸν τον ἴδιο τον Χριστό και ας δούμε με ὅσα λέγει παρακάτω, ἀν ἐρμηνεύει τα λόγια Του σύμφωνα με τὴ δική σου ἢ με τὴ δική μας ἀπόψη. Τι λέγει λοιπὸν; *«ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ (: Ἀληθινά σας βεβαιώνω ὅτι **υπάρχει ἀπόλυτη συμφωνία μεταξύ του Υιού και του Πατρός. Γι' αὐτό ο Υἱὸς εἶναι φυσικῶς ἀδύνατο να κάνει ἀπὸ τον εαυτοῦ Του τίποτε, εἰάν δεν βλέπει τον Πατέρα να το κάνει αὐτό. Εἶναι που ἐνεργεῖ ο Πατήρ, αὐτά κάνει και ο Υἱὸς ἀκριβῶς ὅπως τα κάνει ο Πατήρ· διότι εἶναι κοινὴ και μία ἡ θέληση, ἡ δύναμη και ἡ ἐνέργεια Πατρός και Υιού**)»* [Ιω. 5, 19]. Εἶδες πὼς ἀναίρεσε ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἀπόψή σας και ἐπιβεβαίωσε ὅσα εἶπαμε εμεῖς; Διότι εἰάν δεν πράττει τίποτε ἀπὸ μόνος Του, και ο Πατήρ δεν θα πράττει τίποτε ἀπὸ μόνος Του, εἰάν βέβαια πράττει τα πάντα ὁμοίως προς Αὐτόν.

Διότι **εἰάν δε συμβαίνει αὐτό, ἀκολουθεῖ και ἄλλο ἀτοπο συμπέρασμα**. Πραγματικά δεν εἶπε ὅτι ὅσα εἶδε τον Πατέρα να πράττει, ἐπράξε, ἀλλὰ *«εἰάν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα (: εἰάν δεν βλέπει τον Πατέρα να το πράττει)»*, ἐπεκτείνοντας τον λόγο σε ὀλόκληρο τον χρόνο. Και σύμφωνα με τὴν ἀπόψή σας θα μαθαίνει πάντοτε τα ἴδια. Εἶδες πὼς εἶναι μεν το νόημα υψηλό, ἐνὼ ἡ ἀπλότητα του λόγου ἀναγκάζει και τους πολὺ ἀναίσχυντους και τους ἰσχυρογνώμονες να ἀποφεύγουν τὴν εὐτέλεια και καθετὶ που δεν ἀρμόζει με τὴν ἀξία Εκείνου; Διότι, ποιος εἶναι τόσο ἀθλιὸς και δυστυχῆς ὥστε να ἰσχυριστεῖ ὅτι ο Υἱὸς μαθαίνει κάθε

ημέρα εκείνα που πρέπει να κάνει;

Και πώς είναι αληθινό εκείνο που λέγει ο Προφήτης «*σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν* (: Εσύ όμως είσαι ο ίδιος και αναλλοίωτος και τα έτη της αιωνιότητάς σου δε θα εξαντληθούν ποτέ)» [Ψαλμ. 101, 28]; Και πώς είναι επίσης αληθινό το «*πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν* (: Όλα τα δημιουργήματα δημιουργήθηκαν δι' αυτού, σε συνεργασία με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα· και χωρίς αυτόν δεν έγινε το παραμικρό απ' όλα όσα έχουν γίνει)» [Ιω. 1, 3], εάν αυτά μεν τα έκανε ο Πατήρ, ενώ ο Υιός τα μιμείται βλέποντάς τα;

Βλέπεις ότι και από όσα ελέχθησαν στα προηγούμενα και όσα έχουν λεχθεί μετά αποδεικνύεται **η αυθεντία Του**; Εάν επίσης μερικές φορές ομιλεί απλούστερα, μην απορήσεις. Επειδή δηλαδή Του κατεδίωκαν, όταν άκουσαν να ομιλεί περί υψηλών πραγμάτων και νόμισαν ότι είναι εχθρός του Θεού, αφού έκανε απλούστερο τον λόγο, έπειτα τον αναβιβάζει πάλι στα υψηλά και στη συνέχεια πάλι τον απλουστεύει, για να ποικίλλει την διδασκαλία Του, ώστε να γίνεται εύκολα παραδεκτή και από τους αγνώμονες.

Πρόσεχε, σε παρακαλώ· αφού είπε «ο Πατέρας μου εργάζεται και εγώ εργάζομαι» και αφού απέδειξε τον εαυτό Του ίσο με τον Θεό, επαναλαμβάνει: «Δε δύναται ο Υιός να πράττει τίποτε από μόνος Του, εάν δε βλέπει τον Πατέρα να πράττει και το παραμικρό» [Ιω. 5, 19].

Στη συνέχεια πάλι προς το υψηλότερο ανάγει τον λόγο· «Διότι εκείνα που ενεργεί ο Πατήρ, αυτά πράττει και ο Υιός ομοίως» και ύστερα πάλι χαμηλότερο: «*ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα* (: **Η συμφωνία αυτή και η κοινή ενέργεια Πατρός και Υιού βασιίζεται και πάνω στην αγάπη που τους συνδέει· διότι ο Πατήρ αγαπά με άπειρη στοργή τον Υιό Του. Δεν κρύβει τίποτε απ' Αυτόν, αλλά Του φανερώνει όλα όσα κάνει, ώστε να ενεργούνται αυτά διαμέσου του Υιού.** Και θα δείξει στον ενανθρωπήσαντα Υιό Του υπερφυσικά έργα μεγαλύτερα από τα θαύματα αυτά που έως τώρα είδατε, ώστε να τα ενεργήσει και αυτά ο Υιός, για να θαυμάζετε εσείς που τώρα απιστείτε)» [Ιω. 5, 20]. Είδες πώς απλουστεύει πάλι τον λόγο; Και δικαίως. Διότι μόλις προ ολίγου είπα και δε θα πάσω να λέγω αυτό που θα επαναλάβω τώρα: **ότι δηλαδή όταν ομιλεί για κάτι ευτελές και ταπεινό, το αναφέρει με υπερβολή, για να πείσει τους ασεβείς η απλότητα και ευτέλεια των λόγων ότι πρέπει να δεχθούν τα νοήματα με ευσεβή διάθεση.**

Όμως, αν δε συμβαίνει αυτό, κοίταξε πόσο είναι ανόητο αυτό που ειπώθηκε, το οποίο και θα καταλάβεις εάν ερευνήσεις αυτά τα λόγια. Διότι όταν λέγει «*καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα* (: και θα δείξει στον ενανθρωπήσαντα Υιό του υπερφυσικά έργα μεγαλύτερα από τα θαύματα αυτά που έως τώρα είδατε, ώστε να τα ενεργήσει και αυτά ο Υιός, για να θαυμάζετε εσείς που τώρα απιστείτε)», θα βρεθεί ο Υιός να

μην έχει μάθει ακόμα πολλά έργα, πράγμα το οποίο ούτε για τους αποστόλους δεν είναι δυνατό να λεχθεί. Διότι εφόσον έλαβαν μία φορά την χάρη του Αγίου Πνεύματος, αμέσως γνώρισαν τα πάντα και είχαν τη δύναμη να πράξουν εκείνα, τα οποία έπρεπε και να γνωρίζουν και να μπορούν να ενεργούν αυτοί· ενώ ο Χριστός θα βρεθεί να μην έχει μάθει ακόμη πολλά από εκείνα που έπρεπε να γνωρίζει. Και τι μπορεί να θεωρηθεί περισσότερο παράδοξο από αυτό;

Ποια σημασία έχει λοιπόν αυτό που ειπώθηκε; Επειδή στερέωσε τα μέλη του παραλύτου και σκοπεύει να αναστήσει τον νεκρό, γι' αυτό ομίλησε έτσι, σαν να τους έλεγε: «Θαυμάζετε επειδή θεράπευσα τον παράλυτο; Θα δείτε στη συνέχεια μεγαλύτερα θαύματα από αυτά». Αλλά δεν τους ομίλησε με τον τρόπο αυτόν, παρά χρησιμοποιεί απλούστερο τρόπο έκφρασης, για να κατασιγάσει τη μανία τους. Και για να μάθεις ότι το «Θα δείξει» δεν έχει λεχθεί κυριολεκτικά, άκουσε αυτά που προσθέτει: «*ὡσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὐς θέλει ζωοποιεῖ* (: Ο Υιός ακόμη και νεκρούς θα αναστήσει· διότι, όπως ο Πατήρ ανασταίνει τους νεκρούς και τους δίνει ζωή, έτσι και ο Υιός έχει απεριόριστη εξουσία και δύναμη ώστε να δίνει ζωή όχι μόνο φυσική, αλλά και πνευματική. Και την πνευματική αυτή ζωή την μεταδίδει σε όποιον θέλει και σε όποιον κρίνει άξιο να την μεταδώσει)» [Ιω. 5, 21]. Βέβαια, το «Δε δύναται να πράττει τίποτε από μόνος Του» είναι αντίθετο από το «εκείνους που θέλει». Διότι, αν ζωοποιεί αυτούς που θέλει, τότε δύναται να το κάνει από μόνος Του (διότι το «θέλει» σημαίνει «δύναται», το ρήμα «θέλω» είναι απόδειξη εξουσίας), εάν όμως δεν δύναται από μόνος Του, τότε δεν ζωοποιεί πλέον όποιους θέλει· διότι το μεν «όπως ο Πατήρ ανασταίνει» αποδεικνύει την ισότητα και απαραλλαξία της δυνάμεως, αντίστοιχα το «εκείνους που θέλει» αποδεικνύει την ισότητα της εξουσίας.[...]

ΠΗΓΕΣ:

- <https://greekdownloads3.files.wordpress.com/2014/08/in-joannem.pdf>
- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, Υπόμνημα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ομιλίες ΛΣΤ΄ και ΛΖ΄ (επιλεγμένα αποσπάσματα που αφορούν την ερμηνεία της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής),πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1978, τόμος 13Α, σελίδες 95-101 και 111-113.
- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, Υπόμνημα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ομιλία ΛΖ΄ (επιλεγμένα αποσπάσματα που αφορούν την ερμηνεία της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής),πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1978, τόμος 13Α, σελίδες

113-123.

- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, Υπόμνημα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ομιλία ΛΗ΄(επιλεγμένα αποσπάσματα που αφορούν την ερμηνεία της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής),πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1978, τόμος 13Α, σελίδες 128-137.

- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, Υπόμνημα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ομιλία ΛΗ΄(επιλεγμένα αποσπάσματα που αφορούν την ερμηνεία της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής),πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1978, τόμος 13Α, σελίδες 137-143.

- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, Υπόμνημα στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ομιλία ΛΗ΄(επιλεγμένα αποσπάσματα που αφορούν την ερμηνεία της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής),πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1978, τόμος 13Α, σελίδες 143-155.

- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 73, σελ. 14 -18 (ή: 2-5 του PDF) και σελ. 25-27 (ή: 8-9 του PDF).
<https://drive.google.com/file/d/0ByZQkrKg4yKLdVNrLW9BNGRWcm8/view>

- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 73, σελ. 27-33 (ή: 9-12 του PDF).
<https://drive.google.com/file/d/0ByZQkrKg4yKLdVNrLW9BNGRWcm8/view>

- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 73, σελ. 37-56.

- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html

- Π. Τρεμπέλα, Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία (απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.

- Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.

- Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους εβδομήκοντα, Κείμενον και σύντομος απόδοσις του

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

νοήματος υπό Ιωάννου Κολιτσάρα, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2005.

- http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm
- http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm

(Επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)